

BIBLIOTEKA MINISTERSTWA SPRAWI

DZIENNIK URZĘDOWY

0019

MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

WARSZAWA.

№ 12.

15 czerwca 1923.

T R E Ś Ć :

ROZPORZĄDZENIA:

	<i>Str.</i>
43. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 maja 1923 r. w przedmiocie zorganizowania szkół dla urzędników i funkcjonariuszów więziennych	259
44. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 maja 1923 r. o dyzlokacji sądów pokoju w powiecie sarneńskim w okręgu sądu okręgowego w Łucku.	262
45. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 czerwca 1923 r. o dyzlokacji sądów pokoju w powiatach: horochowskim, kamieńkoszyrskim, kowelskim, lubomlskim i włodzimierskim w okręgu sądu okręgowego w Łucku	263
46. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 czerwca 1923 r. o dyzlokacji sądów pokoju w powiatach: konstantynowskiem w okręgu sądu okręgowego w Białej i siedleckim w okręgu sądu okręgowego w Siedlcach	264

ZARZĄDZENIE z dnia 6 czerwca 1923 r. w sprawie zbiórki na Skarb Narodowy 264

OKÓLNIKI:

Okólnik № 700/I. U./23 w przedmiocie wykładni art. 250 i 398 U. P. K.	265
Okólnik № 701/G. S./23 w sprawie dostarczenia druków statystycznych	270
Okólnik № 702/G. S./23 w sprawie zaniechania ściągania podatku dochodowego od zapomóg udzielanych pracownikom państwowym na pokrycie wydatków na wpisowe szkolne	271

Okólnik № 703/II. O. P./23 w przedmiocie uprawnień urzędników państwowych do przejazdów ulgowych kolejami żelaznymi i postępowania w razie zagubienia lub skradzenia legitymacji, dających powyższe ulgi	272	Str.
Okólnik № 704/G. S./23 w sprawie prowadzenia księgi sum depozytowych	273	
Okólnik № 705/G. S./23 w przedmiocie dostarczania druków na wykazy stanu służby.	274	
Okólnik № 706/G. S./23 w sprawie wyrównania uposażenia funkcjonarjuszów państwowych w czerwcu 1923 r.	274	
Okólnik № 707/G. S./23 w przedmiocie nadsyłania wykazów zrealizowanych asygnacji	275	
Okólnik № 708/Or./23 w sprawie godzin urzędowania	275	
Okólnik № 709/G. S./23 w sprawie tymczasowych przepisów dla specjalnych Kas poborowych przy sądach powiatowych na obszarze województw: Poznańskiego i Pomorskiego oraz górnośląskiej części województwa Śląskiego.	276	
Okólnik № 710/G. S./23 w sprawie potrącania podatku dochodowego z uposażeń służbowych w trzecim kwartale 1923 r.	291	

PIŚMA OKÓLNE:

Pismo okólne № 515/IV. A./23 w sprawie opłat za utrzymanie więźniów wojskowych i administracyjnych	292
Pismo okólne № 525/G. S./23 w sprawie preliminowania kredytów budowlanych na rok 1924.	292
Pismo okólne № 527/G. S./23 w przedmiocie czynszu za lokale wynajęte od władz miejskich i komunalnych	293
Pismo okólne № 528/G. S./23 w sprawie wypłaty pośmiertnego.	293
Pismo okólne № 529/G. S./23 w przedmiocie sprzedaży makulatury przez urzędy państwowe.	294
Pismo okólne № 530/G. S./23 w sprawie honorowania asygnacji na wydatki osobowe	294
Pismo okólne № 532/III. N./23 w przedmiocie rychłego załatwiania spraw karnych o przemytnictwo	295

ZAWIADOMIENIA:

Wykaz nieobsadzonych etatów w dniu 1 czerwca 1923 r na obszarze b. Kongresówki oraz Ziemi Wschodnich	296
--	-----

43.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 maja 1923 r. w przedmiocie zorganizowania szkół dla urzędników i funkcjonarjuszów więziennych.

Mając na względzie potrzebę należytego przygotowania do służby w więziennictwie zarówno wyższego, jak i niższego personelu więziennego zarządzam w tym celu utworzenie przy Departamencie Więziennym Ministerstwa Sprawiedliwości specjalnej Komisji Szkolnej, oraz zorganizowanie dla urzędników i funkcjonarjuszów więziennych Szkoły Centralnej w Warszawie i Szkół Okręgowych w Okręgach Sądów Apelacyjnych w całym Państwie według poniżej podanych zasad:

CZĘŚĆ I.

Organizacja wyszkolenia.

§ 1. W celu zorganizowania wyszkolenia urzędników oraz niższych funkcjonarjuszów więziennych powołuje się do życia przy Departamencie Więziennym Ministerstwa Sprawiedliwości Komisja Szkolna.

§ 2. Do obowiązków Komisji Szkolnej należy:

- a) opracowanie przepisów dotyczących wyszkolenia;
- b) sporządzenie programów naukowych;
- c) organizowanie odczytów;
- d) wybór i opracowanie podręczników szkolnych;
- e) nadzór nad wyszkoleniem personelu więziennego;
- f) udział w Komisjach Egzaminacyjnych;
- g) prowadzenie statystyki wyszkolenia;
- h) organizowanie wycieczek do więzień.

§ 3. W skład Komisji Szkolnej, jako stali jej członkowie wchodzi:

- a) Dyrektor Departamentu Więziennego;
- b) Naczelnicy Wydziałów Departamentu Więziennego;
- c) Inspektorzy-rewidenci więzień;
- d) Kierownik referatu penitencjarnego;
- e) Kierownik szkół dla pracowników więziennych;
- f) Docenci, wykładający stale przedmioty szkolne.

Uwaga: W obradach Komisji mogą brać udział również osoby zaproszone przez Dyrektora Departamentu Więziennego.

§ 4. Uchwały Komisji Szkolnej zapadają większością głosów; przy równym podziale głosów decyduje przewodniczący (Dyrektor Departamentu).

§ 5. Wyszkolenie urzędników więziennych, starszych dozorców, oraz kandydatów na te stanowiska odbywa się w Centralnej Szkole przy Departamencie Więziennym Ministerstwa Sprawiedliwości.

§ 6. Dla niższego personelu więzień w każdym sądowym okręgu apelacyjnym powstaną Szkoły Okręgowe.

§ 7. W drodze wyjątku urzędnicy i funkcjonarjusze więzienni mogą być oddelegowani dla odbycia kursów do Szkół Policyjnych.

§ 8. Pracownicy więzienni, oddelegowani do Szkół Policyjnych, mogą być zwalniani od słuchania niektórych przedmiotów o charakterze wyłącznie policyjnym. W tym wypadku należy, po porozumieniu się z Główną Komendą Policji Państwowej, zorganizować wykłady przedmiotów, obowiązkowych dla pracowników więziennych.

§ 9. Niezależnie od wykształcenia dozorców więziennych w specjalnych szkołach, dozorca poszczególnych więzień powinien być regularnie szkoleni przy więzieniach przez naczelników, lub jednego z inspektorów.

§ 10. Szkolenie dozorców przy więzieniach ma na celu utrwalenie w pamięci wiadomości, nabytych w Szkołach Okręgowych, zaznajamianie tych, którzy szkół nie ukończyli, z ustawą więzienną, regulaminem, musztrą, obchodzeniem się z bronią, zasadami higieny i ratownictwa, a wreszcie z obowiązującymi przepisami i okólnikami Ministerstwa Sprawiedliwości.

§ 11. Czas trwania kursów określa Dyrektor Departamentu Więziennego; zasadniczo jednak ustala się dla dozorców kurs dwu miesięczny, dla urzędników więziennych i starszych dozorców 4 miesięczny.

§ 12. Przesłuchanie kursów w szkołach więziennych obowiązuje wszystkich pracowników więzień, prócz personelu biurowego i pracowników kontraktowych.

U w a g a: Na kurs w Centralnej Szkole w Warszawie, winni być przede wszystkim wydelegowani inspektorzy, którzy posiadają doświadczenie służbowe i stopień oficerski, starsi dozocy z odpowiednimi kwalifikacjami naukowymi, które dalyby możliwość zrozumienia wykładu, oraz kandydaci na starszych dozorców, byli wojskowi. Do Szkół Okręgowych — dozocy i kandydaci na dozorców, którzy służyli w formacjach wojskowych w charakterze podoficerów, w wieku do lat 35.

CZĘŚĆ II.

Program wykształcenia.

§ 13. W Centralnej Szkole przy Departamencie Więziennym Ministerstwa Sprawiedliwości wykładane będą następujące przedmioty:

- a) przepisy służbowe (ustawa, regulamin, pragmatyka służbowa);
- b) więzienieoznawstwo;
- c) prawo karne;
- d) procedura karna;
- e) prawo państwowe i administracyjne;
- f) buchalterja (działu gospodarczego i działu pracy);
- g) przepisy kasowe i księgowość budżetowa;
- h) księgowość działu ekspedycyjnego, kancelarji i prowadzenie akt osobowych więźniów;
- i) higiena i ratownictwo (okazanie pomocy przy powieszeniu się, ranieniu, upływie krwi, zemdleniu, epilepsji i t. p.);
- j) musztra, nauka strzelania i obchodzenie się z instrumentami przeciwpożarowymi;
- k) gimnastyka, ćwiczenia samoobrony, chwyt dżyu-dżytsu;
- l) psychologja kryminalna;
- m) daktyloskopja.

§ 14. W Szkołach Okręgowych dla dozorców więziennych wykładane będą przedmioty, wskazane w § 13, według skróconych programów, z po-

minięciem wiadomości buchalteryjnych, kasowości, biurowości i psychologji kryminalnej, w zamian których wykładana będzie historia Polski, geografja Polski, arytmetyka i nauka języka polskiego.

§ 15. Do programu szkolnego mogą być wprowadzane i inne przedmioty, związane z fachowym wykształceniem personelu na wniosek Komisji Szkolnej, zatwierdzony przez Dyrektora Departamentu Więziennego.

CZĘŚĆ III.

Organizacja Centralnej Szkoły przy Departamencie Więziennym Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Szkół Okręgowych.

§ 16. Centralna Szkoła dla pracowników więziennych, oraz Szkoły Okręgowe prowadzone są sposobem wojskowym.

§ 17. Urzędnicy i funkcjonariusze więzienni przydzieleni do odbycia kursu w Szkołach Centralnej i Okręgowej winni być po zbadaniu ich przez właściwych lekarzy urzędowych umieszczeni w koszarach i podlegają wspólnemu żywnieniu.

§ 18. Nie podlegają przymusowemu skoszarowaniu tylko ci żonaci pracownicy więzienni, którzy mieszkają w tej miejscowości, gdzie została utworzona szkoła.

§ 19. Sale szkolne oraz koszary Szkoły Centralnej należy urządzić przy więzieniu w Mokotowie i przy więzieniu śledczym, ul. Dzielna № 24 w Warszawie, zaś dla Szkół Okręgowych przy więzieniach w tej miejscowości, gdzie szkoły będą utworzone.

§ 20. Centralna Szkoła dla pracowników więziennych podporządkowana jest bezpośrednio Dyrektorowi Departamentu Więziennego, Szkoły Okręgowe — odnośnym Prokuratorom Apelacyjnym.

§ 21. Na czele Centralnej Szkoły stoi Komendant, wyznaczony przez Ministra Sprawiedliwości i podlegający bezpośrednio Dyrektorowi Departamentu Więziennego. Komendantów Szkół Okręgowych wyznacza z pośród Naczelników więzień I-ej klasy Prokurator Apelacyjny za zgodą Dyrektora Departamentu Więziennego.

§ 22. Komendanci Szkół mają nadzór nad wykształceniem, przestrzeganiem rygoru i dyscypliny w szkole i koszarach, prowadzą wszelkie sprawy związane z nauczaniem, administracją i gospodarką szkolną, są bezpośrednio przełożonymi personelu instruktorskiego i uczniów, delegowanych do przesłuchania kursu szkolnego.

§ 23. Względem podwładnych i uczniów szkoły Komendantowi przysługuje prawo stosowania kar dyscyplinarnych przewidzianych pragmatyką i ustawą więzienną.

§ 24. Do pomocy Komendantowi szkoły przydzielani są w charakterze Komendantów kompanji szkolnych Inspektorzy tego więzienia, przy którym kompanje są rozmieszczone.

§ 25. Do obowiązków Inspektorów-Komendantów kompanji należy ogólne kierownictwo kompanji, utrzymanie rygoru i dyscypliny wojskowej w szkole i koszarach, dokonywanie inspekcji koszarowych, nadzór nad nauczaniem, prowadzenie kancelarji szkolnej i akt osobowych uczniów i wreszcie działalność instruktorska (nauczanie musztry, obchodzenie się z bronią i gimnastyka).

§ 26. W skład stałego personelu szkolnego o charakterze pomocniczym wchodzi instruktorzy wybrani z pośród tych niższych funkcjonariuszów więziennych, którzy otrzymali specjalne wykształcenie w Szkołach Okręgowych więziennych, lub policyjnych i w wojsku.

§ 27. Wykłady w szkołach prowadzą: Komendanci szkół oraz personel nauczycielski, który się składa z osób, zaproszonych przez Dyrektora Departamentu Więziennego do prowadzenia wykładów, objętych programem szkolnym.

§ 28. Po ukończeniu kursu szkolnego wiadomości uczniów zostają sprawdzone przez Komisje Egzaminacyjne.

§ 29. W skład Komisji Egzaminacyjnej, prócz Komendanta szkoły i personelu wykładowców, wchodzi przedstawiciele Departamentu Więziennego, Prokuratury oraz Głównej Komendy Policji Państwowej.

§ 30. Po ukończeniu szkoły pracownicy więzienni otrzymują świadectwa z wykazaniem postępu w naukach, które dołączają się do akt osobowych.

§ 31. Pracownikom więziennym, którzy ukończyli kurs z odznaczeniem, przysługuje prawo noszenia na mundurze specjalnej odznaki z ukończenia szkoły.

§ 32. Pracownicy więzienni którzy egzaminu nie zdali, winni odbyć dalszą praktykę w więzieniach i obowiązani są powtórzyć egzamina przed następną Komisją Egzaminacyjną. Pracownik, który nie zda egzaminu powtórnie, będzie zwalniany ze służby więziennej.

§ 33. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1923 r.
Minister Sprawiedliwości: *W. Makowski*

44.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 maja 1923 r. o dyzlokacji sądów pokoju w powiecie sarneńskim w okręgu sądu okręgowego w Łucku.

Na mocy art. 3 dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie dyzlokacji sądów (Dz. Pr. P. P. № 14 poz. 170) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 stycznia 1922 r. w przedmiocie zmiany niektórych przepisów, normujących organizację sądownictwa i postępowanie sądowe cywilne w województwach: nowogrodzkim, poleskim i wołyńskim oraz w powiatach: białowieskim, grodzieńskim i wołkowyskim województwa białostockiego (Dz. U. R. P. № 10 poz. 70) zarządza się w okręgu sądu okręgowego w Łucku co następuje:

§ 1. Znosi się sąd pokoju w Bereźnicy.

§ 2. Włącza się do właściwości terytorjalnej sądu pokoju w Dąbrowicy gminę Bereźnicę.

§ 3. Wyłącza się z właściwości terytorjalnej sądu pokoju we Włodzimiercu należąca do niego część gminy Horodźca i włącza się ją do właściwości terytorjalnej sądu pokoju w Sarnach.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem 1 września 1923 r.

Minister Sprawiedliwości: *W. Makowski*

45.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 czerwca 1923 r. o dyzlokacji sądów pokoju w powiatach: horochowskim, kamieńkoszyrskim, kowelskim, lubomlskim i włodzimierskim w okręgu sądu okręgowego w Łucku.

Na mocy art. 3 dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie dyzlokacji sądów (Dz. Pr. P. P. № 14 poz. 170) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 stycznia 1922 r. w przedmiocie zmiany niektórych przepisów normujących organizację sądownictwa i postępowanie sądowe cywilne w województwach: nowogrodzkim, poleskim i wołyńskim oraz w powiatach: białowieskim, grodzieńskim i wołkowyskim województwa białostockiego (Dz. U. R. P. № 10 poz. 70), zarządza się w okręgu sądu okręgowego w Łucku co następuje:

§ 1. Znosi się sądy pokoju: II, III IV okręgów w Kowlu, Maciejowie, Olesku oraz II okręgu we Włodzimierzu.

§ 2. Wyłącza się z właściwości terytorjalnej sądu pokoju w Horochowie gminę Swiniuchy i włącza się do właściwości terytorjalnej sądu pokoju w Łokaczach.

§ 3. Wyłącza się z właściwości terytorjalnej sądu pokoju w Łokaczach gminy: Mikulicze i Nowy Dwór i włącza się gminę Mikulicze do właściwości terytorjalnej sądu pokoju I okręgu we Włodzimierzu, zaś gminę Nowy Dwór do właściwości terytorjalnej sądu pokoju I okręgu w Kowlu.

§ 4. Wyłącza się z właściwości terytorjalnej sądu pokoju w Porycku gminę Chorów i włącza się ją do właściwości terytorjalnej sądu pokoju w Łokaczach.

§ 5. Włącza się do właściwości terytorjalnej sądu pokoju I okręgu w Kowlu gminy: Gródek, Hołoby, Lubitów, Maciejów, Niesuchojeże, Powórk, Siedliszcze, Stare Koszary, Turzysk i Wielick; nadaje się sądowi temu nazwę: „Sąd pokoju w Kowlu”.

§ 6. Włącza się do właściwości terytorjalnej sądu pokoju w Kamieniu Koszyrskim gminy: Borowno i Soszyczno.

§ 7. Wyłącza się z właściwości terytorjalnej sądu pokoju w Kamieniu Koszyrskim gminę Datyń i włącza się ją do właściwości terytorjalnej sądu pokoju w Ratnie.

§ 8. Wyłącza się z właściwości terytorjalnej sądu pokoju w Ratnie gminy: Chociszów i Lelików i włącza się je do właściwości terytorjalnej sądu pokoju w Kamieniu Koszyrskim

§ 9. Wyłącza się z właściwości terytorjalnej sądu pokoju w Lubomlu gminę Krymno i włącza się do właściwości terytorjalnej sądu pokoju w Kowlu.

§ 10. Włącza się do właściwości terytorjalnej sądu pokoju w Lubomlu gminy: Berezce i Huszcze.

§ 11. Włącza się do właściwości terytorjalnej sądu pokoju I okręgu we Włodzimierzu gminy: Chotiaczów, Korytnicę, Olesk i Werbę; nadaje się sądowi temu nazwę: „Sąd pokoju we Włodzimierzu”.

§ 12. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem 1 września 1923 r.

Minister Sprawiedliwości: *St. Nowodworski*

46.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 czerwca 1923 r. o dyzlokacji sądów pokoju w powiatach: konstantynowskim w okręgu sądu okręgowego w Białej i siedleckim w okręgu sądu okręgowego w Siedlcach.

Na mocy art. 3 dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie dyzlokacji sądów (Dz. Pr. P. P. № 14 poz. 170) zarządza się w okręgach sądów okręgowych w Białej i Siedlcach co następuje:

§ 1. Wyłącza się z właściwości terytorjalnej sądu pokoju w Łosicach gminę Przesmyki i włącza się ją do właściwości terytorjalnej sądu pokoju w Mordach.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem 1 lipca 1923 r.

Minister Sprawiedliwości: *St. Nowodworski*

ZARZĄDZENIE

z dnia 6 czerwca 1923 r. w sprawie zbiórki na Skarb Narodowy.

Do wszystkich Urzędów Ministerstwa Sprawiedliwości.

W celu nagromadzenia w Skarbie Narodowym takiej ilości złota, która dałaby możliwość zagwarantowania emisji pełnowartościowych banknotów, powołany został do życia Komitet Zbiórki na Skarb Narodowy przy Głównym Urzędzie Probierczym.

W przekonaniu, że wszystkie urzędy Ministerstwa Sprawiedliwości zdają sobie w pełni sprawę z pierwszorzędnej doniosłości podjętego przez Komitet zadania, nie wątpię, że zechcą oni w miarę możliwości przyczynić się do ugruntowania i rozkwitu naszej państwowości, popierając wszelkimi siłami sprzedaż znaczków przez Komitet wypuszczonych.

Przytem należy zastosować następujące wskazówki:

1) każdy urząd zamówi awansem w Komitecie Zbiórki na Skarb Narodowy przy Głównym Urzędzie Probierczym (Warszawa, ul. Złota № 22) odpowiednią ilość znaczków w wartościach: 5, 10, 25, 50, 100, 500, 1000 i 5000 Mk. oraz plakatów reklamowych,

2) po otrzymaniu plakatów należy umieścić je na miejscu widocznym w pokoju dla interesantów,

3) skoro zbierze się ze sprzedaży znaczków kwota równająca się przeciętnie połowie wartości posiadanego zapasu, należy przesłać ją blankietami nadawczymi P. K. O. na konto czekowe № 6000 do Komitetu Zbiórki na Skarb Narodowy przy Głównym Urzędzie Probierczym,

4) ilość otrzymanych znaczków oraz wysokości otrzymanej gotówki należy utrzymywać w ewidencji, dołączając odcinki blankietów nadawczych do wykazów, jako dowody usprawiedliwiające,

5) przy każdorazowym zamówieniu znaczków należy wyszczególnić ilość żądanych znaczków każdej wartości.

Ministerstwo Sprawiedliwości znajdując się w stałym kontakcie z Komitetem Zbiórki za pomocą swego delegata kontrolować będzie działalność podległych mu Urzędów w tej akcji.

Minister Sprawiedliwości:

St. Nowodworski

OKÓLNIK № 700/I. U./23

w przedmiocie

wykładni art. 250 i 398 U. P. K.

Do Urzędów Wymiaru Sprawiedliwości b. zaboru rosyjskiego.

Podaję do wiadomości orzeczenie Ogólnego Zebra-
nia Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 1923 r. № Z. O. 5/22.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego Sądu Najwyższego dn. 21 kwietnia 1923 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Przewodniczący Pierwszy Prezes Fr. Nowodworski.

Prezesi: Wł. Seyda i Z. Dworski.

Sędziowie: Dr R. Leżański, Dr F. Ochimowski, Dr E. St. Rappaport, Dr W. Barański, Dr T. Bujak, Dr T. Bresiewicz, M. Krasowski, St. Giżycki, Dr A. Mogilnicki, Dr B. Stelmachowski, K. Pomorski, J. Glass, S. Wituński, J. Jamontt, B. Wisznicki, F. Falkiewicz, M. Lemieszewski, A. Kondracki, W. Żywicki, B. Wermiński, Dr K. Rybicki, M. Fedyński, E. Lorenz, St. WYROBEK.

przy udziale Starszego Referenta Sekretarjatu Prawniczego J. Plinkiewicza, jako sekretarza.

i w obecności Pierwszego Prokuratora Dr K. Marowskiego rozpoznawał wystosowany na podstawie ust. a art. 3 dekretu z dn. 8 lutego 1919 o ustroju Sądu Najwyższego (Dz. Pr. 1919 № 15, poz. 199) wniosek Ministra Sprawiedliwości z dn. 18 listopada r. 1922 N. I. P. K. 1711/22 o wyjaśnienie następujących w praktyce wątpliwości i stosowanych rozbieżnie zagadnień:

- 1) Czy sędzia śledczy lub sędzia pokoju, przedsiębiorczy czynności, przewidziane w cz. 2 art. 250 U. P. K. jest obowiązany powziąć decyzję o wszczęciu śledztwa (postawienie w stanie oskarżenia), czy też powinien się ograniczyć do zbadania oskarżonego i do tymczasowego zarządzenia środka zapobiegawczego co do jego osoby?
- 2) Czy, w razie zbadania zaaresztowanego i zastosowania środka zapobiegawczego, w myśl cz. 2 art. 250 U. P. K., właściwy sędzia śledczy jest obowiązany do przestrzegania 24-godzinnego terminu, wskazanego w art. 398 U. P. K.?

Sąd Najwyższy na Zgromadzeniu Ogólnym, po wysłuchaniu wniosków Pierwszego Prokuratora i po wszechstronnem rozważeniu wyłuszczonej powyżej zagadnień, wyraził co do nich następujące poglądy:

1) Przepis cz. 2 art. 250 U. P. K. jest sprzeczny z przepisami tejże ustawy, określającymi prawa i obowiązki Sędziów Pokoju i Sędziów Śledczych (art. 42, 208, 262, 288, 289, 297 i in. U. P. K.), albowiem, w myśl tych przepisów, Sędzia Pokoju do rozpoznania sprawy, a sędzia śledczy do czynności śledczych mogli przystąpić dopiero po przyjęciu i wszczęciu sprawy lub śledztwa, właściwych im pod względem podmiotowym, przedmiotowym i miejscowym. Przed wszczęciem sprawy lub śledztwa, Sędzia Pokoju i Sędzia Śledczy nie byli władni dokonywać żadnych czynności ani z własnej inicjatywy, ani na wniosek Urzędu Prokuratorskiego; czynności, niecierpiące zwłoki, przed przekazaniem sprawy właściwemu Sędziemu Pokoju lub Sędziemu Śledczemu, wykonywała prowadząca dochodzenie wstępne policja, na mocy art. 256, 257 i 258 U. P. K. Wogóle, w myśl przepisów rosyjskiej U. P. K., Sędzia Pokoju i Sędzia Śledczy mieli prawo działać jedynie w sprawach, im właściwych i przez nich już wszczętych i prowadzonych. Tylko w wypadkach, przewidzianych w art. 72 i 292 U. P. K., na zlecenie właściwego Sędziego Pokoju i Sędziego Śledczego, inny Sędzia Pokoju i Sędzia Śledczy mieli prawo wykonywać poszczególne czynności w sprawach i śledztwach, nie należących do ich właściwości. W myśl powyższego, znaczenia czynności Sędziego Pokoju i Sędziego Śledczego, przewidzianych w cz. 2 art. 250 U. P. K., oraz ich związku z następnymi czynnościami i obowiązkami właściwych Sędziów Śledczych, prowadzących śledztwo w danej sprawie, nie da się wyjaśnić jedynie na tle przepisów U. P. K., obowiązujące na terenie b. zaboru rosyjskiego, lecz należy gwoli temu sięgnąć do przepisów niemieckiej U. P. K., jako do źródła z którego między innymi, prawodawca polski zaczerpnął wprowadzone do rosyjskiej U. P. K., mocą ustawy z dn. 25 lutego r. 1921 (Dz. Ust. 1921 r. № 30 poz. 169), przepisy, dotyczące dochodzeń prokuratorskich i udziału w nich Sędziów Pokoju i Sędziów Śledczych. (Druk Sejmowy № 1901/20 r. Motywy do ustawy z dn. 25 lutego r. 1921. Załącznik 2-gi str. 18).

2) Przed wprowadzeniem przez prawodawcę polskiego zmian do rosyjskiej U. P. K. policja, w myśl art. 250 U. P. K. była obowiązana o każdym przestępstwie, należącym do właściwości Sądu Okręgowego, jako I-iej instancji, zawiadamiać właściwego Sędziego Śledczego w przeciagu doby, Sędzia Śledczy zaś, bez oglądania się na wniosek Urzędu Prokuratorskiego, był obowiązany natychmiast wszcząć śledztwo (art. 262 U. P. K.), powziawszy w tym względzie odnośną piśmienną decyzję (art. 472 U. P. K.). Po zawiadomieniu Sędziego Śledczego, policja miała prawo w dalszym ciągu przeprowadzać dochodzenie (art. 252 U. P. K.) a w razach nagłych, w następstwie nieobecności na miejscu Sędziego Śledczego, dokonywać niezbędnych czynności śledczych (art. 256 i 258 U. P. K.), a nawet w myśl art. 257 U. P. K., aresztować podejrzanego, pod warunkiem atoli niezwłocznego, na mocy art. 45 zasad przewodnich do rosyjskiej U. P. K. w ciągu 24 godzin przekazania zatrzymanej osoby do rozporządzenia właściwego Sędziego Śledczego, który jako jedyny i samodzielny gospodarz śledztwa, był obowiązany w ciągu doby od chwili otrzymania wiadomości o aresztowaniu podejrzanego (art. 398 U. P. K.) rozważyć, czy dane dochodzenia policyjne i śledztwa zawierają dostateczne podstawy do postawienia aresztowanej przez policję osoby w stanie oskarżenia, i zależnie od rozstrzygnięcia tej kwestji albo powziąć na piśmie decyzję o postawieniu aresztowanego w stanie oskarżenia (art. 396 i 472 U. P. K.), zbadać oskarżonego i postanowić, jaki środek zapobiegawczy należy doń zastosować (art. 415—421 U. P. K.), albo też natychmiast zwolnić osobę aresztowaną. W razie, jeśli policja nie sprowadziła aresztowanej przez nią osoby do miejsca stałego urzędowania Sędziego Śledczego, umieściwszy ją w najbliższym od miejsca zatrzymania areszcie, Sędzia Śledczy, postawiwszy tę

osobę w stanie oskarżenia, a nie mogąc w ciągu 24-godzinnego terminu zbadać jej i powziąć względem niej decyzji o środku zapobiegawczym, powinien był na piśmie postanowić o przymusowym sprowadzeniu zaaresztowanego art. 389 U. P. K. do swojej kancelarji lub do więzienia, znajdujacego się w miejscu swojej siedziby i odpis tej decyzji przesłać do aresztu, w którym osobę zaaresztowaną umieszczono. Taka decyzja posiadała charakter tymczasowego ze strony władzy sądowej zarządzenia co do osoby, zaaresztowanej przez policję i była niezbędna, ze względu na przepis art. 45 zasad przewodnich do U. P. K., stanowiący „Habeas corpus” obywateli i wyrażający naczelną zasadę, iż aresztowanie może nastąpić jedynie na mocy decyzji władz sądowych,—zasadę, którą w podobny sposób wyraża i art. 128 niemieckiej ustawy P. K.

3) Wszelako art. 45 zasad przewodnich rosyjskiej U. P. K. mógł chronić osobę podejrzaną od niesłusznego zaaresztowania przez policję i dostatecznie zabezpieczać wolność osobistą tylko przy istnieniu dawnych przepisów U. P. K., w myśl których, Sędzia Śledczy wszczynał samodzielnie i niezwłocznie śledztwo co do każdego przestępstwa, należącego do właściwości Sądu Okręgowego, czy to zbrodni, czy występku, czy nawet wykroczenia, popełnionego w jego okręgu. Natomiast z chwilą zmiany przez polskiego prawodawcę cz. I art. 250 U. P. K. i wprowadzenia dochodzeń prokuratorskich, upadło znaczenie rzeczonoego przepisu art. 45 pierwotnych zasad przewodnich, ponieważ ograniczenie obowiązkowości śledztwa jedynie do spraw o zbrodni i wprowadzenie natomiast dochodzeń prokuratorskich usunęło w przeważnej liczbie wypadków czynności policji z pod kontroli Sędziów Śledczych (art. 269 U. P. K.). Gdy w tych nowych warunkach policja, z wyjątkiem wypadków zbrodni, jest pozbawiona możności bezpośredniego przekazywania swych dochodzeń właściwym Sędziom Śledczym, a Sędziowie ci, w myśl zasad, wyłuszczonej ad 1 bez wszczęcia śledztwa, nie mają prawa dokonywać żadnych czynności śledczych, osoba podejrzana, zaaresztowana przez policję, byłaby bez decyzji sądowej pozbawiona wolności, aż do czasu ukończenia dochodzenia policyjnego i przedstawienia jego wyników Urzędowi Prokuratorskiemu, a więc przez mniejszy lub większy przeciąg czasu, zależnie od okoliczności sprawy, środków komunikacji i przetrzeni, oddzielającej miejsce popełnienia przestępstwa od miejsca siedziby właściwego Urzędu Prokuratorskiego.

4) Wobec takiego stanu, wytworzonego zmianami w obowiązującej U. P. K. i wobec wyraźnego i stanowczego przepisu art. 97 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, dopuszczającego aresztowanie obywatela jedynie na mocy nakazu władz sądowych, prawodawca polski, za przykładem ustaw postępowania karnego niemieckiej, austriackiej i innych, był zmuszony wprowadzić do procedury karnej, obowiązującej na obszarze b. Królestwa Polskiego i ziem b. zaboru rosyjskiego przepisy cz. 2 art. 250 i art. 287^a U. P. K., dopuszczające udział Sędziów Pokoju i Sędziów Śledczych w dochodzeniach policyjnych i prokuratorskich.

5) W myśl cz. 2 art. 250 U. P. K. Sędzia Pokoju lub Sędzia Śledczy nie są przy wyborze środka zapobiegawczego skrepowani zarządzeniami w tej mierze, zastosowanymi przez policję, i powinni kierować się przepisami, wyłuszczonej w art. 215—221 U. P. K., będąc przytem władni postanowić i o zupełnym zwolnieniu osoby podejrzanego, żadnego względem niej nie stosując środka zapobiegawczego. By zaś należyte w tej kwestji wydać postanowienie, czy w postaci zastosowania przeciwko osobie podejrzanego środka zapobiegawczego, czy w postaci zupełnego jej zwolnienia bez żadnych, wzamian uchylonego aresztu, środków zapobiegawczych, z racji bądź braku cech przestępstwa w zarzucanym czynie, bądź braku poszlak, zdolnych uzasadnić zwrócone przeciwko danej osobie podejrzenie, sędzia

jest oczywiście obowiązany szczegółowo rozważyć wyniki dochodzenia i wysłuchać wyjaśnień zatrzymanej osoby, a więc zbadać ją. Zbadanie zatrzymanego przez policję nie jest tedy czczą formalnością, owszem, powinno zawsze odbywać się dokładnie i sumiennie, z uwagi, że idzie tu przeciwko o największe dobro obywatela o wolność osobistą i o dobrą sławę, ile że nawet krótkotrwałe przyaresztowanie przez władzę sądową, którym społeczeństwo naogół przypisuje bezstronność i rozagę, zdolne jest rzucić cień na opinię aresztowanego, choćby jego sprawa wcale potem nie doszła do Sądu. Takiego dokładnego i sumiennego zbadania osoby podejrzanego wymaga art. 136 niemieckiej ustawy P. K., dotyczący dochodzeń przygotowanych, i opiewający, iż Sędzia Pokoju lub Sędzia Śledczy, przesłuchując osobę podejrzaną, przeciwko której śledztwa jeszcze nie wszczęto (art. 155 U. N.), powinien ją zapytać, czy pragnie czemkolwiek odeprzeć posądzenie, zasięgnąć szczegółów co do jej stosunków i dać jej możność obalenia przemawiających przeciwko niej podejrzeń, oraz przytoczenia świadczących na jej korzyść okoliczności. Takie przesłuchanie osoby podejrzanego jest niezbędne i ze względu, że jej wyjaśnienia mogą posłużyć za podstawę do dalszego prowadzenia dochodzenia prokuratorskiego i do całkowitego wyświeatlenia okoliczności sprawy.

6) Postawienie osoby podejrzanego w stanie oskarżenia przez Sędziego Śledczego, w trybie art. 396 U. P. K., jest czynnością śledczą, dopuszczalną jedynie w toku śledztwa i powinno być wynikiem wszechstronnego wyjaśnienia sprawy, gdyż czynność ta, pociągająca za sobą różne ujemne dla oskarżonego skutki, ma bardzo ważne znaczenie. Powziętej już decyzji o postawieniu w stanie oskarżenia nie może uchylić Sędzia Śledczy ani z własnej inicjatywy, ani na wniosek Urzędu Prokuratorskiego. Jedynie po ukończeniu śledztwa może taką decyzję uchylić Sąd Okręgowy, na wniosek Prokuratora, w trybie art. 523 U. P. K., ilekroć więc Sędzia Śledczy lub Sędzia Pokoju przesłuchują osobę posądzoną tylko w trybie art. 250 U. P. K., bez wszczęcia co do niej śledztwa, i dochodzenie swe przesyłają do prokuratora lub do właściwego Sędziego Śledczego, wtedy niema z ich strony żadnej podstawy i potrzeby stawiania osoby podejrzanego w stanie oskarżenia, gdyż takie postawienie tylko bezcelowe krępowałoby czy prokuratora, czy właściwego Sędziego Śledczego, uniemożliwiając im umorzenie postępowania karnego w trybie art. 277 lub 287⁸ U. P. K. Zresztą, przystępując w trybie art. 250 U. P. K. do przesłuchania posądzonego, Sędzia Śledczy lub Sędzia Pokoju mają przeważnie tylko szczupły i nieprzetrawiony materiał, dostarczony przez policję, mający w następstwie ulec znacznym uzupełnieniom i nawet wielkim zmianom, a więc w większości wypadków niezdolny służyć za dostateczną podstawę do postawienia przesłuchiwanego osoby w stanie oskarżenia. Ponieważ, w myśl art. 252 i 255 U. P. K. policja, i po przekazaniu sprawy właściwemu Sędziemu Śledczemu, nie przerywa swoich dochodzeń, nieraz więc może się wydarzyć zaaresztowanie przez policję osoby, co do której właściwy Sędzia Śledczy już prowadzi śledztwo, albo zaaresztowanie, na skutek zlecenia właściwego Sędziego Śledczego, osoby, postawionej przezeń w stanie oskarżenia. W obu tych wypadkach, jeśli zaaresztowanego nie można w ciągu 24 godzin dostawić do właściwego Sędziego Śledczego, policja jest obowiązana dostawić go do najbliższego Sędziego Pokoju lub Sędziego Śledczego, z których strony wydawanie w tych razach postanowienia i stawianie osoby aresztowanej w stanie oskarżenia, stanowiłoby wtargnięcie do toczącego się już śledztwa, mogłoby wywołać zasadniczą sprzeczność z zapatrywaniem właściwego Sędziego Śledczego, a byłoby wręcz zbędne, jeśliby co do pociągnięcia danej osoby zapadła decyzja właściwego Sędziego Śledczego

7) Przesłuchiwanie osób podejrzanego i aresztowanych przez władzę bezpieczeństwa, oraz stosowanie środków zapobiegawczych w trybie art. 250

U. P. K. przed wytoczeniem śledztwa, a nawet przed wszczęciem dochodzenia prokuratorskiego lubo ze względów szczególnych (ustęp ostatni art. 258 U. P. K. i art. 97 Konstytucji) przekazane najbliższemu Sędziemu Pokoju i Sędziemu Śledczemu, nie przestają być czynnościami, należącymi do zakresu dochodzeń, a przeto, w myśl zasad U. P. K., bynajmniej nie wiążą właściwego Sędziego Śledczego, prowadzącego śledztwo (art. 269 U. P. K.). Moc i znaczenie czynności śledczych, w ścisłym znaczeniu, posiadają czynności, podjęte przez właściwego Sędziego Śledczego w toku śledztwa, i takie też tylko czynności ulegają zaskarżeniu przed Sądem Okręgowym, do którego należy właściwy Sędzia Śledczy prowadzący śledztwo. Wobec tego Sędzia Śledczy właściwy, wszcząwszy śledztwo w sprawie, w której podejrzaną osobę uprzednio już zaaresztowano, jest obowiązany zastosować środek zapobiegawczy na mocy własnej decyzji, jako jedynie miarodajnej, i według własnego uznania. Ponieważ zaś właściwy Sędzia Śledczy może przystąpić do zarządzenia takiego środka nie inaczej, jak po postawieniu osoby podejrzanego w stanie oskarżenia (art. 396 i 472 U. P. K.) i po jej zbadaniu (art. 398 U. P. K.), to tem samem, nie może zadowolnić się przesłuchaniem, dokonaniem w trybie art. 250 U. P. K., lecz powinien osobiście powtórzyć przesłuchanie podejrzanego osoby w kierunku i w zakresie wytoczonego przeciwko niej oskarżenia. Możliwość zaniechać takiego powtórzenia oskarżonego i powołać się na uprzednie jego przesłuchanie w trybie art. 250 U. P. K., w razach, gdy sprawę przekazano do prowadzenia śledztwa temuż samemu Sędziemu Śledczemu, który poprzednio dokonał przesłuchania w trybie art. 250 U. P. K. ani zaś okoliczności sprawy i stawiane przeciw oskarżonemu zarzuty żadnej w czasie od przesłuchania go w trybie art. 250 U. P. K. nie uległy zmianie, ani oskarżony nie pragnie nowych wyjaśnień. Jednakże i w tych razach Sędzia Śledczy powinien oskarżonego wezwać i zapytać, czy nie życzy sobie złożyć dodatkowych wyjaśnień. Również i niemiecka ustawa p. k. (art. 190) nakazuje przesłuchanie oskarżonego w toku śledztwa, choćby był poprzednio przesłuchany w toku dochodzenia przygotowawczego.

8) Ustawa z dn. 25 lutego 1921 r. (Dz. Ust. 1921 r. № 30, poz. 169) w przedmiocie zmian w ustawodawstwie karnem, obowiązującym w b.aborze rosyjskim, nadając nowe brzmienie art. 250 U. P. K., pozostawiła przepis art. 398 U. P. K. bez zmiany i nie wprowadziła żadnego ustosunkowania jednego przepisu do drugiego. Skoro zaś ustawodawca, zmieniając art. 250 U. P. K., użył systemu inkorporacyjnego, oba przepisy, umieszczone w jednej kodyfikacji, muszą być uważane za współrzędne, a stąd i zasada „Lex posterior”, z której możnaby wnioskować o oddziaływaniu jednego przepisu na drugi, nie może tu mieć zastosowania w zwykłym zakresie.

9) Wykładnia gramatyczna przepisu art. 250 U. P. K. w nowym jego brzmieniu prowadzi do wniosku, że zmiana tego przepisu nie wywarła żadnego wpływu na art. 398 U. P. K. W szczególności zaś gramatyczna wykładnia art. 250 i 398 U. P. K., nie pozwala wnosić, by art. 398 U. P. K. w pewnych wypadkach obowiązywał bezwzględnie, w innych zaś tylko względnie miał zastosowanie.

10) Wykładnia logiczna nie obala powyższego wyniku wykładni gramatycznej, owszem ją popiera. Jak już wyjaśniono powyżej, zastosowany w trybie art. 250 U. P. K. środek zapobiegawczy względem podejrzanego osoby ma charakter jedynie tymczasowy i wcale nie wiąże właściwego Sędziego Śledczego, który otrzymawszy dochodzenie, i wszcząwszy śledztwo ma prawo i obowiązek zastosować środek zapobiegawczy według własnego uznania; albo nie stosować żadnego skrepowania podejrzanego osoby w braku dostatecznych danych do postawienia jej w stanie oskarżenia. Przeto i w nowych warunkach, podobnie, jak było przed wprowadzeniem

zmiany przepisów U. P. K., z mocy noweli z 25 lutego 1921 r. właściwy Sędzia Śledczy rozstrzyga o losie osoby. Pod tym względem ustawa z dnia 25/II. 1921 r. w niczem nie zmieniała praw i obowiązków właściwego Sędziego Śledczego. Skoro więc przed wprowadzeniem zmian w art. 250 U. P. K. właściwy Sędzia Śledczy, jako gospodarz śledztwa, obowiązany był, na mocy art. 398 U. P. K., w ciągu 24 godzin bądź postawić aresztowaną przez policję osobę podejrzaną w stanie oskarżenia, zbadać ją i zastosować środek zapobiegawczy według własnego uznania, bądź zwolnić ją z aresztu bez żadnego środka zapobiegawczego, jeśli uznał dane dochodzenia policyjne za niedostateczne do jej oskarżenia, to tak samo powinien postąpić i obecnie. W przeciwnym razie osoba podejrzana, aresztowana tymczasowo w trybie art. 250 U. P. K. w toku dochodzenia, pozostawałaby w toku śledztwa w areszcie, bez decyzji właściwego Sędziego Śledczego i bez wiadomości, o co ją oskarżają, co byłoby sprzeczne z zasadniczymi przepisami obowiązującej U. P. K. i mogłoby, z ujmą dla śledztwa spowodować doraźne zwolnienie tak więzionej osoby na mocy art. 10 U. P. K.

Z tych zasad

Sąd Najwyższy

na zasadzie ust. a art. 3 Dekretu z dn. 8 lutego r. 1919 o ustroju Sądu Najwyższego (Dz. P. r. 1919 № 15, poz. 199), wyjaśnia:

1) iż Sędzia Śledczy i Sędzia Pokoju, przystępując w trybie art. 250 U. P. K. do przesłuchania osoby zaaresztowanej, czynią to, nie wydając decyzji o postawieniu danej osoby w stanie oskarżenia i ograniczając się jedynie do jej przesłuchania i do zastosowania tymczasowego środka zapobiegawczego;

2) że właściwy Sędzia Śledczy, wszcząwszy śledztwo w sprawie, w której osoba podejrzana o dane przestępstwo, była przesłuchana i zaaresztowana w trybie art. 250 U. P. K., powinien, na mocy art. 398 U. P. K., w przeciągu 24 godzin zadecydować, czy należy ją postawić w stanie oskarżenia i zależnie od tego albo natychmiast ją uwolnić, albo zbadać i co do zastosowania względem niej środka zapobiegawczego własną wydać decyzję.

Warszawa, dnia 1 czerwca 1923 r.

Minister Sprawiedliwości:

St. Nowodworski

OKÓLNİK № 701/G. S./23.

w sprawie

dostarczania druków statystycznych.

Do władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości w całym Państwie.

Prezesa sądów okręgowych w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie zamawiać będą druki statystyczne, o których mowa w rozporządzeniu Ministerstwa Sprawiedliwości, dnia 10 stycznia 1923 r. (Dz. Urzęd. № 3), tak dla użytku sądu okręgowego jako też dla sądów pokoju i urzędów sądowych swego okręgu, za pośrednictwem Ministerstwa i w tym celu nadsyłać będą najdalej do dnia 1 października każdego roku zapotrzebowanie druków statystycznych na cały rok następny.

Ministerstwo Sprawiedliwości zarządzi dostarczenie całorocznego zapasu druków sądom okręgowym, zaś sądy pokoju i urzędy sądowe otrzymywać będą w formie będącej druki od właściwych sądów okręgowych.

Celem uregulowania dostawy powyższych druków w roku bieżącym zechcą Prezesi wymienionych sądów okręgowych przesłać niezwłocznie Drukarni Państwowej zapotrzebowanie tychże druków na czas do końca 1923 r. — po uwzględnieniu posiadanych zapasów oraz druków ewentualnie już zamówionych, przyczem o ilości druków, zamówionych w Drukarni Państwowej na rok 1923, należy zawiadomić Ministerstwo Sprawiedliwości najdalej do 30 czerwca r. b. Należytość Drukarni Państwowej za druki, dostarczone na rok 1923 na podstawie niniejszego okólnika i okólnika № 636/III. S./23, będzie opłacona przez Ministerstwo Sprawiedliwości na podstawie przedstawionych przez Drukarnię Państwową urzędowo poświadczonych potwierdzeń odbioru.

Dostawę druków statystycznych dla sądów i urzędów sądowych w okręgach sądów apelacyjnych w Katowicach, Krakowie, Lwowie, Poznaniu i Toruniu zarządzają Prezesi sądów apelacyjnych na ciężar własnego budżetu bądź w miejscowej drukarni państwowej (więziennej), bądź też w drodze publicznej rozprawy ofertowej, do której wezwane być powinny również drukarnie państwowe.

Celem uregulowania nakładu w formie będących druków na rok 1923 i wyrównania odnośnego rachunku zechcą Prezesi wymienionych sądów apelacyjnych porozumieć się niezwłocznie z Drukarnią Państwową i zawczasu wydać odpowiednie zarządzenia co do zaopatrzenia podwładnych sądów w druki na rok następny.

Jednocześnie proszę Panów Prezesów o zarządzenie, aby powyższe druki były użytkowane z należytą oszczędnością oraz aby ze względów budżetowych nie czyniono nieuzasadnionych zapasów.

Okólnik № 636/III. S./23 (Dz. Urzęd. № 3) uchyla się.

Warszawa, dnia 4 czerwca 1923 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu

Rudnicki

OKÓLNİK № 702/G. S./23

w sprawie

zaniechania ściągania podatku dochodowego od zapomóg, udzielanych pracownikom państwowym na pokrycie wydatków na wpisy szkolne.

Do Pana Prezydenta Komisji Kodyfikacyjnej oraz wszystkich władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa na obszarze b. dzielnicy rosyjskiej i austriackiej łącznie z cieszyńską częścią województwa śląskiego.

W sprawie potrącania podatku dochodowego od dodatków do poborów służbowych, udzielanych pracownikom państwowym na pokrycie wydatków na wpisy szkolne, — wydaję na podstawie pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 24 maja 1923 r. L. D. P. 4546/II następujące zarządzenie:

Zważywszy, że przyznanie funkcjonariuszom państwowym zapomóg na wpisy jest konsekwencją obecnego stanu Skarbu, który nie jest narazie w stanie zorganizować koniecznej ilości szkół państwowych, nadto że obciążenie podatkiem dochodowym tego rodzaju dodatków krzywdzi pracowników, korzystających z zapomóg na wpisy szkolne w stosunku do pracowników, kształcących swe dzieci na koszt Państwa w państwowych zakła-

dach naukowych,—nie należy, poczynając od 1 lipca 1923 roku pobierać podatku dochodowego od zapomóg, wypłacanych funkcjonarjuszom państwowym na pokrycie kosztów wpisowego za kształcenie ich dzieci w prywatnych zakładach naukowych.

Warszawa, dnia 4 czerwca 1923 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu:
Rudnicki

OKÓLNIK № 703/II. O. P./23

w przedmiocie

uprawnień urzędników państwowych do przejazdów ulgowych kolejami żelaznymi i postępowania w razie zagubienia lub skradzenia legitymacji, dających powyższe ulgi.

Panom Pierwszemu Prezesowi i Pierwszemu Prokuratorowi Sądu Najwyższego oraz Panom Prezesom i Prokuratorom wszystkich sądów.

Poniżej zamieszczony okólnik Prezydium Rady Ministrów podaje do wiadomości z uzupełnieniem, że w celu uniemożliwienia nadużyć ze skradzionymi lub zagubionymi legitymacjami należy w każdym wypadku utraty legitymacji przeprowadzić stwierdzenie okoliczności, wśród których utrata nastąpiła i bezwzględnie zawiadamiać o unieważnieniu legitymacji władze kolejowe, a mianowicie te dyrekcje K. P., w których okręgu znajduje się urząd państwowy, powołany do wystawiania zagubionej względnie skradzionej legitymacji.

Warszawa, dnia 5 czerwca 1923 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu
Rudnicki

„Prezydium Rady Ministrów № 2988/923, Warszawa, dnia 16 kwietnia 1923 r., Przedmiot: Uprawnienia urzędników państwowych do przejazdów ulgowych kolejami żelaznymi. Okólnik № 55. Do wszystkich Ministerstw, Urzędów i Władz Centralnych w Warszawie.

Wskutek licznych zapytań Ministerstw, Władz i Urzędów Centralnych w powyższej sprawie wyjaśniam, że prawo posiadania legitymacji uprawniających do przejazdów ulgowych kolejami żelaznymi posiadają:

1) Urzędnicy państwowi, pozostający obecnie w czynnej służbie, których stosunek służbowy związany został pismem nominacyjnym wystawionym na podstawie art. 8 Tymcz. przepisów służbowych, dla urzędników państwowych (t. zw. urzędnicy etatowi w rozumieniu postanowień powyższych przepisów).

2) Urzędnicy państwowi mianowani na stałe po 1-szym kwietnia 1922 r. na podstawie art. 4 i 5 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej z zastrzeżeniem zastosowania do nich przepisu art. 116 cytow. ustawy.

3) Urzędnicy stali (od III st. st. w górę) w rozumieniu wyżej powołanej ustawy.

4) Urzędnicy państwowi, pozostający obecnie w czynnej służbie (na terytorjum Małopolski), których stosunek służbowy związany został na zasadzie przepisów, obowiązujących tamże do dnia 1 kwietnia 1922 r. pragma-

tyki austriackiej (Urzędnicy Stali). Do tej kategorii należą również stali urzędnicy b. zaboru austriackiego, którzy przeszli do służby przy władzach i urzędach na obszarze b. zaboru rosyjskiego i pruskiego bez względu na ich obecny charakter służbowy.

5) Urzędnicy Państwowi, pozostający obecnie w czynnej służbie na obszarze Wielkopolski i Pomorza, którzy przed dniem 1 kwietnia 1922 r. otrzymali nominacje na urzędników etatowych wedle przepisów służbowych tam obowiązujących.

Nie posiadają natomiast prawa do posiadania legitymacji, uprawniających do przejazdów ulgowych kolejami żelaznymi:

1) urzędnicy i pracownicy kontraktowi,
2) urzędnicy t. zw. dawniej nieetatowi na całym terytorjum Państwa, których stosunek służbowy związany został przed 1-szym kwietnia 1922 r. na podstawie wówczas obowiązujących przepisów służbowych, w szczególności art. 13 i 46 Tymcz. przepisów służbowych z dnia 11 czerwca 1918 r. i nie uległ dotąd zmianie.

3) wszyscy urzędnicy i pracownicy państwowi mianowani do odwołania lub prowizorycznie oraz osoby dopuszczane do służby przygotowawczej (praktykanci) w myśl ust. z 17/II-1922 r. o państwowej służbie cywilnej.

Urzędnikom i Pracownikom Państwowym, którzy nie mają prawa do posiadania legitymacji uprawniających do przejazdów ulgowych kolejami żelaznymi, winny władze służbowe wystawiać zaświadczenia, opatrzone w fotografię, stwierdzające ich zatrudnienie w danym urzędzie t. j. ich urzędowy charakter służbowy. Zaświadczenie to należy zaopatrzyć pieczęcią Urzędu i podpisem kierownika Urzędu. W szczególności obowiązują odnośnie do przejazdów ulgowych kolejami żelaznymi następujące rozporządzenia:

Ministra Kolei Żelaznych z dnia 30 czerwca 1920 r. M. P. z dnia 3 lipca 1920 r. № 147, z dnia 12 sierpnia 1920 r. M. P. z dnia 16 sierpnia 1920 r. № 184; z dnia 17 sierpnia 1920 r. M. P. z dnia 23 sierpnia 1920 r. № 190; z dnia 3 września 1920 r. M. P. z dnia 14 września 1920 r. № 208; z dnia 21 maja 1921 r. M. P. z dnia 17 czerwca 1921 r. № 125; z dnia 31 maja 1921 r. M. P. z dnia 21 czerwca 1921 r. № 138.

Odnosnie zaś do przejazdów ulgowych parostatkami Polskiej Żeglugi Państwowej, rozporządzenie Ministra Robót Publicznych z dnia 11 września 1920 r. M. P. z dnia 28 września 1920 r. № 220.

Równocześnie przypominam obowiązek prowadzenia dokładnej ewidencji wydanych legitymacji oraz obowiązek ich wycofania w razie zwolnienia lub wystąpienia odnośnego funkcjonarjusza ze służby państwowej. Prezes Rady Ministrów: *Sikorski*”.

OKÓLNIK № 704/G. S./23

w sprawie

prowadzenia księgi sum depozytowych.

Do wszystkich władz i urzędów wymiaru sprawiedliwości, administrujących depozytami na obszarze b. zaboru rosyjskiego i pruskiego.

Ministerstwo Skarbu nadesłało do wszystkich władz centralnych pismo z dnia 29 maja 1923 r. L. GUK. 2343/W. A. K. treści następującej:

„W myśl § 71 przepisów rachunkowo-kasowych z dnia 24 listopada 1921 r. (Dz. Urz. Min. Sk. № 45 poz. 564 z r. 1921) należy po zamknięciu

księgi sum depozytowych z końcem roku przenieść poszczególne pozycje niewydanych depozytów do księgi na rok następny.

W celu uproszczenia czynności władzom i urzędom, posiadającym częstokroć zbyt wielką ilość pozycji depozytowych i mających wskutek tego trudności z corocznym przenoszeniem niewydanych depozytów do nowych ksiąg, Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli postanawia, iż odnośne władze i urzędy mogą prowadzić księgi sum depozytowych w sposób, przewidziany w § 170 instrukcji dla Kas Skarbowych.

O powyższem zawiadamiam w celu zastosowania się.

Warszawa, dnia 6 czerwca 1923 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu
Rudnicki

OKÓLNIK № 705/G. S./23

w przedmiocie

dostarczania druków na wykazy stanu służby.

Do władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie.

Składnicę druków na wykazy stanu służby tworzy się w Ministerstwie Sprawiedliwości, przeto wymienione władze asygnujące powinny nadsyłać do Wydziału Gospodarczo-Skarbowego Ministerstwa Sprawiedliwości zapotrzebowania na powyższe druki tak dla użytku własnego jak i dla urzędów swego okręgu.

Okólnik № 371/S.A./21 z dnia 11 kwietnia 1921 r. (Dz. Urzęd. № 9) uchyla się.

Warszawa, dnia 6 czerwca 1923 r.

Za Ministra
Podsekretarz Stanu:
Rudnicki

OKÓLNIK № 706/G. S./23

w sprawie

wyrównania uposażenia funkcjonarjuszków państwowych w czerwcu 1923 roku.

Do Pana Prezydenta Komisji Kodyfikacyjnej oraz wszystkich władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa w całym Państwie.

Rada Ministrów uchwaliła w dniu 7 czerwca r. b. co następuje:

I. W związku z wykazaniem przez Komisję dla badania kosztów utrzymania wzrostem tychże kosztów w miesiącu maju 1923 r. przyznaje się funkcjonarjuszom państwowym wyrównanie w wysokości 14% uposażenia miesięcznego, wypłaconego w dniu 1 czerwca r. b. na zasadzie uchwały Rady Ministrów z dnia 11 maja r. b.

Wypłata wyrównania powinna nastąpić bezzwłocznie.

II. W dniu 1 lipca r. b. otrzymują funkcjonarjusze państwowi uposażenie, przyznane na zasadzie uchwały Rady Ministrów z dnia 11 maja r. b. na dzień 1 czerwca r. b., zwiększone o 14%.

Co się tyczy zarachowania wydatku, uskutecznionego w związku z powyższem zarządzeniem oraz potrącenia podatku dochodowego obowiązującego przepisy okólnika z dnia 14 maja 1923 r. № 695/G. S./25 (Dz. Urz. № 10).

Warszawa, dnia 12 czerwca 1923 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu
Rudnicki

OKÓLNIK № 707/G. S./23

w przedmiocie

nadsyłania wykazów zrealizowanych asygnacji.

Do wszystkich władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa w całym Państwie.

Okólnikiem z dnia 4 czerwca 1923 r. L. 1869/D. B./1 Ministerstwo Skarbu zażądało, aby wszelkie wnioski dotyczące uzupełnienia kredytów w miarę wzrostu drożyzny, zawierały ściśle i wyczerpujące zestawienia, w jakich terminach realizowane były kredyty, uprzednio w odnośnej rubryce otwarte.

Wobec tego proszę wszystkie podległe mi władze asygnujące o nadesłanie Ministerstwu najdalej w ciągu dni 8 od daty otrzymania niniejszego okólnika, zestawienia sum, zrealizowanych od początku roku bieżącego w każdej pozycji budżetu za każdy miesiąc oddzielnie, przyczem asygnacje dotyczące zaliczeń na poszczególne pozycje budżetowe, mają być traktowane narówni z asygnacjami na wydatki, opłacone definitywnie.

Zarazem proszę aby na przyszłość także zestawienie sum opłaconych w każdej pozycji budżetu za każdy miesiąc ubiegły, przesyłane było Ministerstwu najdalej do dnia 5 każdego następnego miesiąca i aby termin ten był jak najściślej przestrzegany.

Warszawa, dnia 12 czerwca 1923 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu
Rudnicki

OKÓLNIK № 708/Or./23

w sprawie

godzin urzędowania.

Do wszystkich władz wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa.

Na mocy punktu 3 uchwały Rady Ministrów z dnia 7 czerwca 1923 r. w sprawie godzin urzędowania zarządzam, aby urzędowanie biurowe we wszystkich urzędach podległych Ministerstwu Sprawiedliwości rozpoczynało się o godzinie 8 i pół rano.

Wobec skrócenia pracy o pół godziny zechcą Panowie Prezesi, Prokuratorzy oraz inni przełożeni odnośnych urzędów wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa wydać we własnym zakresie zarządzenia, mające na celu bezwzględne przestrzeganie godzin urzędowych.

Warszawa, dnia 12 czerwca 1923 r.

Minister Sprawiedliwości:

St. Nowodworski

OKÓLNIK № 709/G. S./23

w sprawie

tymczasowych przepisów dla specjalnych Kas poborowych przy sądach powiatowych na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego oraz górnośląskiej części Województwa Śląskiego.

Do wszystkich sądów i prokuratur w okręgach sądów apelacyjnych w Poznaniu, Toruniu i Katowicach.

Stosownie do postanowień, zawartych w § 15 tymczasowych przepisów dla specjalnych Kas poborowych przy sądach powiatowych na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego oraz górnośląskiej części Województwa Śląskiego, ogłoszonych w Dz. Urz. Min. Spraw. № 12/1923, przyznaję niniejszem Kuratorom specjalnych Kas poborowych przy sądach powiatowych na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego oraz górnośląskiej części Województwa Śląskiego, począwszy od 1 sierpnia 1923 prawo asygnowania sum przechodnich (opłat kalkulatorskich i innych należności przechodnich), wpłaconych do Kas skarbowych na rachunek „funduszu specjalnego”. Od 1 sierpnia 1923 będzie przeto wypłata sum przechodnich dokonywana na mocy asygnacji, wystawionych przez Kuratorów specjalnych Kas poborowych przy zachowaniu wydatku na rachunek „funduszu specjalnego”. Kontrasygnowanie asygnacji należy powierzyć skarbnikowi specjalnej Kasy poborowej, względnie sekretarzowi sądowemu, sprawującemu funkcje skarbnika specjalnej Kasy poborowej. Wobec tego stosownie do przepisu, zawartego w trzecim ustępie § 23 przepisów rachunkowo-kasowych, wzory podpisów osób urzędowych, uprawnionych do podpisywania i kontrasygnowania asygnacji, powinny być zakomunikowane przez kierowników sądów powiatowych właściwej Kasie skarbowej.

Ponieważ Kasy skarbowe, względnie Izby Skarbowe zaliczały dotąd sumy przechodnie do sum obrotowych, przeto Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 16 maja 1923 (L. G. U. K./1666/W. A. K.) zarządziło, by Izby Skarbowe w Poznaniu i Grudziądzu oraz Wydział Skarbowy Województwa Śląskiego po porozumieniu się z odnośnymi sądami i po sprawdzeniu, że odnośne kwoty nie zostały jeszcze wydane, przelały sumy przechodnie na fundusz specjalny za pomocą jednej asygnacji przelewowej, wydanej do Kasy skarbowej w siedzibie Izby wzgl. Wydziału (bez względu na to, do których Kas uskuteczono wpłaty) i zawiadomiły o tem właściwą władzę asygnującą (pp. Prezesów sądów Apelacyjnych). Z tego powodu prawo asygnowania co do sum przechodnich przelanych na fundusz specjalny należeć będzie nadal do pp. Prezesów sądów apelacyjnych, którzy zechcą wydać niezwłocznie potrzebne zarządzenia, mające na celu zlikwidowanie tychże sum przechodnich. Jeżeli zaś w roku ubiegłym sumy przechodnie zostały niewłaściwie zarachowane na dochody budżetowe Ministerstwa Sprawiedliwości,

wypłata należności winna być dokonana w trybie §§ 49—51 przepisów rachunkowo-kasowych z kredytu budżetu Ministerstwa Skarbu „Inne zwroty”.

Istniejący zapas druków, sporządzonych wedle wzorów, o których mowa w § 6 „tymczasowych przepisów”, powinien być używany aż do zupełnego wyczerpania a zarządzone w powołanym paragrafie podzielenie odnośnych rubryk na podrubryki powinno być dokonane na osobnym pasku papieru, który wlepić należy pomiędzy dwie przeciwległe strony, na wzorach zaś jednostronicowych — nalepić na marginesie danego druku. W podobny sposób należy postąpić odnośnie do księgi zawiadomień pocztowych, którą prowadzono dotychczas wedle wzoru, przewidzianego w § 48 pruskiej instrukcji kasowej, a dla której § 11 „tymczasowych przepisów” przewiduje wzór nieco odmienny. Przy zapisywaniu do Księgi kasowej i Księgi zawiadomień pocztowych wpływu takich sum, które zostały zapisane na przychód spodziewany przed 1 sierpnia 1923 a zatem bez segregowania kwot, umieszczonych w rubr. 7b rejestru kosztów względnie pamiętnika należytości (wzory № 1 i 3 do pr. instr. kas.), należy inkasowane sumy na poszczególne paragrafy i pozycje rozsegregować na podstawie dotyczących akt, zaś w tych wypadkach, w których segregowanie na podstawie akt okazałoby się niemożliwym lub byłoby połączone z trudnościami, należy podziału tego dokonać zależnie od rodzaju sprawy, z której należytość powstała, i odpowiednio do tego należy wypełnić rubr. 9—12 Księgi kasowej wzgl. rubr. 8b—e Księgi zawiadomień pocztowych. Analogicznie należy też postąpić przy zapiskach do wykazu umorzonych kosztów sądowych, kar i grzywien i wykazu zwróconych kosztów sądowych, kar i grzywien (wzory № 20 i 24 do pr. instr. kas.).

Nakład druków według wzorów № 1—5 do „tymczasowych przepisów” zechcą pp. Prezesi sądów apelacyjnych bezwzględnie zarządzić i zarazem czuwać nad tem, by specjalne Kasy poborowe otrzymały jeszcze przed 1 sierpnia 1923 potrzebną na najbliższy czas ilość tychże druków. Zwracam przytem uwagę na przepis § 12 „tymczasowych przepisów”. Założone na czas od 1 sierpnia 1923 Księgi kasowe i zawiadomień pocztowych winny specjalne Kasy poborowe otrzymywać od pp. Prezesów sądów apelacyjnych. Kwitarjusze winny być wydawane przez pp. Prezesów sądów apelacyjnych specjalnym Kasom poborowym bezpośrednio, a mianowicie w zeszytach, obejmujących po 300 kompletów blankietów kwitów, ponumerowanych na obydwóch egzemplarzach każdego kompletu temi samymi liczbami w porządku kolejnym.

Również zechcą pp. Prezesi sądów apelacyjnych przelać Kuratorom specjalnych Kas poborowych potrzebną ilość blankietów asygnacji za pośrednictwem Prezesów sądów okręgowych (§ 25 przepisów rachunkowo-kasowych).

W końcu zwracam szczególną uwagę specjalnych Kas poborowych na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego tudzież ich władz nadzorczych na przepis, zawarty w § 4 lit. a „tymczasowych przepisów”. Doszło bowiem do wiadomości Ministerstwa Sprawiedliwości, że powyższe Kasy mylnie komentują przepis ustępu 4 § 13 pruskiej ustawy o kosztach sądowych z dnia 25 lipca 1910 r. w brzmieniu ustawy z dnia 24 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 43 poz. 292), a mianowicie w tym sensie, że przedawnieniu po upływie czterech lat ulegają wszelkie kwoty kosztów sądowych do 40.000 mk. nawet w tych wypadkach, kiedy koszta sądowe były obliczone na mocy pruskiej ustawy o kosztach sądowych w dawnym brzmieniu, i wskutek tego Kasy te zamierzają skreślić z zaległych kosztów sądowych wszelkie sumy do 40.000 mk., niewyegzekwowane w ciągu czterech lat. Wobec tego wyjaśniam, że przewidziana w § 13 ust. 4 pruskiej ustawy o kosztach sądowych w nowym brzmieniu kwota 40.000 mk. odnosi się jedynie do kosztów

sądowych, obliczonych na mocy ustawy z dnia 24 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 43 poz. 292). Jednocześnie proszę pp. Prezesów sądów apelacyjnych w Poznaniu, Toruniu i Katowicach o przedstawienie mi do 15 sierpnia b. r. opinii co do tego, w jakiej wysokości należałoby zaległe koszty sądowe, obliczone na mocy pruskiej ustawy o kosztach sądowych w dawnym brzmieniu, a nie wyegzekwowane w ciągu czterech lat, umarzać w celu uniknięcia kosztów egzekucyjnych, nie pozostających w żadnym odpowiednim stosunku do wysokości tychże kosztów sądowych.

Warszawa, dnia 14 czerwca 1923 r.

Minister Sprawiedliwości:
St. Nowodworski

TYMCZASOWE PRZEPISY

wydane przez Ministerstwo Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Najwyższą Izbą Kontroli dla specjalnych kas poborowych przy sądach powiatowych na obszarze województw: Poznańskiego i Pomorskiego oraz górnośląskiej części województwa Śląskiego.

Do czasu zastąpienia pruskiej instrukcji kasowej dla władz sądowych z dnia 28 marca 1907 r. (Dz. Urz. Pruskiego Min. Spraw. str. 125) innymi przepisami wprowadza się w postanowieniach pomienionej instrukcji następujące zmiany i uzupełnienia:

§ 1.

W sprawach, należących do zakresu czynności specjalnej kasy poborowej, należy zastępstwo Skarbu Państwa do skarbnika tylko o tyle, o ile do tego zastępstwa nie jest powołana Prokuratorja Generalna Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2.

Wpływów, uzyskanych ze sprzedaży przedmiotów podlegających konfiskacie, nie należy pod względem zarachowania traktować narówni z grzywami. Dochód ze sprzedaży tego rodzaju przedmiotów winien być zaliczony do „innych dochodów” Ministerstwa Sprawiedliwości (Dział II § 7 szematu budżetowego na rok 1923).

§ 3.

Miesiącem kasowym jest miesiąc kalendarzowy. O ile książki kasowe prowadzi się w zeszytach miesięcznych, winien poszczególny zeszyt obejmować czas od 1 do ostatniego dnia włącznie każdego miesiąca.

§ 4.

W tekście pruskiej instrukcji kasowej zaprowadza się następujące zmiany:

- a) zdanie 5 ustępu 2 § 11 poczynając od słów: „ponowne wezwanie płatnicze i t. d.” otrzymuje brzmienie następujące: „jednak celem zapobieżenia przedawnieniu (§ 13 ustęp 4 pruskiej ustawy o kosztach sądowych) należy w ciągu roku, w którym upływa termin

- przedawnienia, doreczyć nowe wezwanie płatnicze przy kwotach od 20 mk. wzwyż, o ile chodzi o koszty, obliczone według pruskiej ustawy o kosztach sądowych w dawnym brzmieniu, zaś przy kwotach od 40.000 mk. wzwyż, o ile koszty sądowe zostały obliczone na mocy ustawy z dnia 24 marca 1923 r. (Dz. Ust. № 43 1923 r. poz. 292); w obydwóch tych wypadkach należy zaniechać doreczenia ponownego wezwania płatniczego tylko wtenczas, jeżeli zostanie ściśle stwierdzonem, że niema żadnych widoków na wyegzekwowanie kosztów;
- b) zdanie 1 ust. 6 § 18 otrzymuje następujące brzmienie: „Opłat i wydatków, których wysokość nie przewyższa sumy, równającej się podwójnej kwocie każdorazowej opłaty pocztowej od zwykłego listu wagi do 20 gr., nie należy rejestrować, chyba że ma się je ściągnąć od dłużnika razem z innymi kosztami”;
  - c) w zdaniu 1 ust. 1 § 26 kwotę „50 mk.” podwyższa się do 100.000 mk.
  - d) w zdaniu 1 ust. 4 § 31 kwotę „300 mk.” podwyższa się do 600.000 mk.
  - e) w zdaniu 2 ust. 4 § 33 i w zdaniu 2 ust. 1 § 35 podwyższa się kwotę „500 mk.” do 1.000.000 mk.
  - f) w ust. 1 § 50 podwyższa się kwoty „600 mk.” i „300 mk.” do 1.200.000 mk. i 600.000 mk.

§ 5.

1. Ściąganie kosztów w drodze pobrania pocztowego może nastąpić, gdy chodzi o koszty w wysokości do 40.000 mk.
2. Wyższe kwoty mogą być ściągane w drodze pobrania pocztowego:
  - a) na wniosek dłużnika,
  - b) bez wniosku wtenczas, jeżeli tak ze względu na osobistość, jak i na stosunki majątkowe dłużnika przypuszczać można, że wykupienie listu za pobraniem pocztowym nie natrafi na trudności.

§ 6.

1. Stosownie do obowiązującego w roku 1923 szematu budżetowego należy rubrykę 7b we wzorach do pr. instruk. kasowej № 1 (rejestr kosztów), № 3 (pamiętnik należytości), № 10 (rejestr kosztów dla pobrań pocztowych), № 11 (wykaz kosztów pobranych na miejscu podczas kadencji sądowych) i № 20 (wykaz umorzonych kosztów sądowych, kar i grzywien), oraz rubrykę 7 we wzorze № 5 (rachunek kosztów) i wreszcie rubrykę 14b we wzorze № 24 (wykaz zwróconych kosztów sądowych, kar i grzywien) podzielić na następujące podrubryki:
  - I. Opłaty i należytości sądowe.
  - II. Grzywny i kary.
  - III. Koszta postępowania karnego.
  - IV. Koszta wykonania kary.
2. W przyszłości stosownie do każdorazowego szematu budżetowego należy odpowiednio zmienić napisy wspomnianych rubryk bez osobnego zarządzenia.

§ 7.

1. Specjalne kasy poborowe, istniejące przy każdym sądzie powiatowym na obszarze województw: Poznańskiego i Pomorskiego oraz górnośląskiej części Województwa Śląskiego, pobierają wpływy, przypadające z tytułu kosztów sądowych, kar i grzywien.

2. Koszta sądowe, kary i grzywny, przypadające do pobrania w sądach apelacyjnych i okręgowych oraz w prokuraturach przy tychże sądach, pobiera specjalna kasa poborowa przy tym sądzie powiatowym, który się znajduje w siedzibie powyższych sądów. Koszta sądowe łącznie z zaliczkami oraz kary i grzywny, narosłe w wyższej instancji, pobiera specjalna kasa poborowa, załatwiająca agendy kasowe sądu pierwszej instancji.

§ 8.

Dla kwitowania z odbioru wpłaconych sum prowadzi się kwitariusz (wzór № 1). Pokwitowanie należy pisać ołówkiem atramentowym przez kalkę w dwóch egzemplarzach. Pierwszy egzemplarz pokwitowania pozostaje w kwitariuszu, a drugi wydaje się płatnikowi. Sumy, zapisane do księgi kasowej (§ 9) na podstawie księgi zawiadomień pocztowych (§ 11), należy również uwidocznić w kwitariuszu z podaniem pozycji księgi zawiadomień pocztowych i w tym wypadku drugi egzemplarz pozostaje w kwitariuszu. Odnośnie wpłat, dotyczących kwot, które należy dopiero z chwilą wpłacenia wciągnąć do rejestru kosztów [np. kary i grzywny łącznie z kosztami (§ 41 № 1 pruskiej instrukcji kasowej z dnia 28.III. 1907), zaliczki od których wpłacenia zależne jest dokonanie pewnej czynności (§ 16 № 7 pr. instr. kasow.) i t. d.], kasa prócz tego przesyła sądowi zawiadomienie dla dołączenia do akt, stosując przepisy, zawarte w § 47 ust. 3 i w § 48 ust. 8 pr. instr. kasow.

§ 9.

Koszta sądowe, kary i grzywny, wpływające do specjalnej kasy poborowej, zapisuje skarbnik w księdze kasowej (wzór № 2) w chwili pobrania.

§ 10.

Księgę kasową prowadzi się chronologicznie, na każdy okres budżetowy oddzielnie. W księdze tej obroty sumuje się codziennie i wyprowadza saldo na dzień następny. Przychód i rozchód zamyka się miesięcznie z wykazaniem obrotów, dokonanych od początku okresu budżetowego.

§ 11.

1. Sumy pieniężne, nadsyłane pocztą dla specjalnej kasy poborowej, przyjmuje skarbnik. Na sumy te prowadzi się księgę zawiadomień pocztowych z następującymi rubrykami:

- 1) Nr bieżący,
- 2) data otrzymania i N. zawiadomienia,
- 3) na czyje imię zostały nadesłane pieniądze,
- 4) miejsce nadania,
- 5) suma oznaczona na zawiadomieniu ..... mk. .... fen.,
- 6) nazwisko urzędnika pocztowego, wypłacającego pieniądze,
- 7) dzień wypłaty, potwierdzony datą stempla pocztowego,
- 8) z sumy otrzymanej zarachowano na:
  - a) opłaty stemplowe ..... mk. .... fen.,
  - b) opłaty i należności sądowe (bez sum przech.) ..... mk. .... fen.,
  - c) grzywny i kary ..... mk. .... fen.,
  - d) koszta postępowania karnego ..... mk. .... fen.,
  - e) koszta wykonania kary ..... mk. .... fen.,
  - f) opłaty kalkulatorskie ..... mk. .... fen.,
  - g) inne należności przechodnie ..... mk. .... fen.,

- 9) znak kasowy lub oznaczenie sprawy,
  - 10) strona i pozycja właściwej księgi.
2. Odebrane z poczty pieniądze zapisuje się do księgi kasowej z odnośnym zaznaczeniem w rubryce 10 księgi zawiadomień pocztowych. W księdze kasowej księguje się, o ile możliwe, tylko stwierdzoną łączną sumę kwot, z poczty jednocześnie odebranych, z podaniem pozycji księgi zawiadomień pocztowych i sumę tę zapisuje się również do kwitariusza.

§ 12.

1. Księgi kasowe i zawiadomień pocztowych oraz kwitariusze winny być ponumerowane, zesnurowane, opatrzone pieczęcią i należyście podpisana adnotacją o ilości kart w tych księgach względnie o ilości kompletów kwitów w kwitariuszach i o ich numerach porządkowych.
2. Specjalne kasy poborowe otrzymują poświadczony w ten sposób kwitariusze od prezesów właściwych sądów apelacyjnych, którzy prowadzą kontrolę wydanych kwitariuszy.
3. Księgi kasowe i zawiadomień pocztowych poświadczają w powyższy sposób prezesi sądów okręgowych, którzy prowadzą również kontrolę wydanych ksiąg.

§ 13.

1. We wszystkich formularzach kasowych należy dotychczasową nazwę: „dziennik przychodowy” zastąpić nazwą: „księga kasowa”.
2. Tytuły rubryk 8, 9, 10, 11, 12, 22, 23, 24, 25 i 26 księgi kasowej (§ 9) oraz tytuły rubryk 8a, 8b, 8c, 8d i 8e księgi zawiadomień pocztowych (§ 11) należy w przyszłości w razie zmiany układu szematu budżetowego odpowiednio zmienić bez osobnego zarządzenia.

§ 14.

1. Wpływy swe wpłacają specjalne kasy poborowe bezpośrednio do miejscowych kas skarbowych lub, o ile w siedzibie specjalnej kasy poborowej niema kasy skarbowej, za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności do kasy skarbowej, w której okręgu znajduje się specjalna kasa poborowa.
2. Specjalne kasy poborowe dokonywują wpłat tych na budżet Ministerstwa Sprawiedliwości na rachunek właściwej władzy administrującej z wyjątkiem opłat stemplowych, które winny być zarachowywane na budżet Ministerstwa Skarbu.
3. W osobnych deklaracjach płatniczych względnie w deklaracjach, umieszczonych na odwrotnej stronie blankietów nadawczych Pocztowej Kasy Oszczędności, należy podać tytuł dochodu, paragraf i pozycję budżetu dochodowego Ministerstwa Sprawiedliwości względnie Ministerstwa Skarbu (wzór № 3).
4. Wpłaty gotówki winny być dokonywane przy oddzielnych deklaracjach na opłaty stemplowe, na sumy przechodnie (§ 15) i na każdy dział budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości (wymiary sprawiedliwości i więziennictwo). Deklaracje płatnicze winny być przejrzane przez kuratora kasy i na dowód tego opatrzone jego podpisem. Każdą deklarację należy sporządzić w dwóch egzemplarzach; drugi egzemplarz deklaracji łącznie z kwitem, przez kasę skarbową wystawionym, względnie odcinkiem blankietu nadawczego P. K. O. pozostawiają specjalne kasy poborowe u siebie i przechowują w osobnych teczkach.
5. Wpłaty powinny być dokonywane raz na tydzień w ciągu dwóch dni następnego tygodnia. Jeżeli wpływ specjalnej kasy poborowej nie prze-

wyższa w ciągu tygodnia sumy 1.000.000 mk., to wpłata może być uskuteczniiona po upływie następnego tygodnia. W ostatnim dniu okresu budżetowego przelewa się do kas skarbowych wszelką gotówkę, pochodzącą z wpływów, dotyczących kosztów sądowych, kar i grzywien.

6. O ile specjalna kasa poborowa ma niebawem dokonać zwrotów nadpłat (§ 16), to gotówkę, niezbędną na najbliższe tego rodzaju wypłaty, zatrzymuje u siebie jako zasilek pieniężny, zaznaczając o tem w deklaracji i jednocześnie zapisuje zatrzymaną sumę na przychód w księdze kasowej. Przy następnej wpłacie do kasy skarbowej należy w deklaracji zatrzymaną poprzednio sumę uwidocznic w przychodzie. W ostatnim dniu okresu budżetowego zatrzymanie zasilku pieniężnego jest niedopuszczalne.

§ 15.

1. Pobrane sumy przechodnie wpłacają specjalne kasy poborowe do kas skarbowych na rachunek „funduszu specjalnego”. Prawo dysponowania funduszami specjalnymi przysługuje kuratorom specjalnych kas poborowych, którzy bezzwłocznie po dokonanej wpłacie odnośnych sum przechodnich za pomocą asygnacji (wzór № 5 przep. rach. kas.) polecają wypłatę tych sum do rąk osób uprawnionych.

2. Specjalne kasy poborowe prowadzą wykaz sum przechodnich wedle wzoru № 25 do § 61 pruskiej instrukcji kasowej, z tą jednak zmianą, że rubryki 7, 9b i 10 tego wykazu zamiast obecnych napisów otrzymują tytuły następujące:

- a) rubryka 7 „data asygnacji”
- b) „ 9b „N. asygnacji”
- c) „ 10 „data wypłaty”.

Rubrykę 10 wypełnia się na podstawie zwróconego przez kasę skarbową talonu zrealizowanej asygnacji.

§ 16.

1. Jeżeli koszta sądowe, kary i grzywiny zostały wpłacone do specjalnej kasy poborowej niewłaściwie lub nadmiernie, albo jeżeli koszta sądowe, kary i grzywiny winny być zwrócone na podstawie „specjalnego upoważnienia”, to zwrotu takich nadpłat dokonuje specjalna kasa poborowa, stosując przepisy, zawarte w § 58 ust. 1 do 5 i 7 § 59 ust. 1 i 2 oraz § 60 pruskiej instrukcji kasowej, przy uwzględnieniu zmian, wprowadzonych niniejszemi przepisami oraz ogólnymi przepisami rachunkowo-kasowemi.

2. Zwrócone koszta sądowe, kary i grzywiny należy na podstawie wykazu zwróconych kosztów sądowych, kar i grzywien odpisać tak od spodziewanych przychodów, jak i od rzeczywistych przychodów bieżącego roku. Odpisanie od spodziewanych przychodów przeprowadza się w sprawozdaniu miesięcznym (§ 19). Odpisanie od rzeczywistych przychodów dokonuje się w ten sposób, że kwoty, wydatkowane według rubryki 9 wykazu zwróconych kosztów sądowych, kar i grzywien, wstawia się w dniu wypłaty w sumie dziennej (rubr. 11) czerwonym atramentem, jako cyfrę ujemną, do księgi kasowej (rubryka główna (№ 7) i odpowiednia podrubryka). Przy zesumowaniu księgi kasowej należy kwoty, na tej samej stronie czerwono zaksięgowane, w rubryce głównej (№ 7) i odpowiedniej podrubryce osobno zliczyć i odjąć od sumy przychodu, na tej samej stronie zapisanego. Pozostałość względnie ujemną cyfrę przenosi się na stronę następną. Wskutek tego zostaną sprostowane dane, zawarte w poprzednich wykazach

(§ 17) i sprawozdaniach miesięcznych (§ 19); do nowego bowiem wykazu wzgl. sprawozdania miesięcznego będą przyjęte przychody z księgi kasowej tylko po potrąceniu zwróconych kosztów sądowych, kar i grzywien.

3. Wykaz zwróconych kosztów sądowych, kar i grzywien ma być zamknięty co miesiąc, przez kontrolera cyfrowo sprawdzony i poświadczony i wraz z dowodami dołączony do miesięcznego sprawozdania (§ 19). Prócz tego na szemacie, przeznaczonym dla wykazu zwróconych kosztów sądowych, kar i grzywien, sporządza się zestawienie, do którego, przy wysyłaniu miesięcznych wykazów zwróconych kosztów sądowych, kar i grzywien, wpisuje się ostatnią liczbę bieżącą i miesięczne końcowe sumy wykazu. Zestawienie winno być z końcem roku zamknięte przez skarbnika i zaopatrzone w zaświadczenie co do prawidłowości. Nadto zgodność cyfrową potwierdza kontroler.

4. Kwotę, podlegającą zwrotowi a nie podjętą w terminie wyznaczonym, przesyła się pocztą tylko wtenczas, jeżeli mająca się zwrócić kwota przewyższa koszta przesyłki pocztowej.

5. Jeżeli miejsca pobytu osoby, uprawnionej do odbioru, nie można odnaleźć, to okoliczność tę należy zaznaczyć pod zarządzeniem, dotyczącem zwrotu, a następnie złożyć powyższe zarządzenie do akt sądowych, chyba, że nastąpić powinno zaliczenie mającej się zwrócić sumy na inne koszta, należne od osoby, uprawnionej do odbioru (§ 59 ust. 2 pruskiej instrukcji kasowej). Ten przepis stosuje się analogicznie, gdy chodzi o zwrot sum, których przesłania pocztą należy zaniechać, ponieważ nie przewyższają kosztów przesyłki pocztowej (ustęp 4 zdanie końcowe), jeżeli kwot tych osoba, uprawniona do odbioru, nie podjęła, a od czasu wysłania zawiadomienia minęło najmniej 6 tygodni.

6. Jeżeli kwota pieniężna, nadesłana przez stronę na koszta sądowe, przewyższa sumę rzeczywistych kosztów, to należy nadwyżkę:

- a) zarejestrować jako zaliczkę, na koszta i przyjąć na przychód, jeżeli może być zarachowana na koszta, które mają później powstać;
- b) wciągnąć bezpośrednio do listy przechowków i stąd wysłać z powrotem na koszt płatnika, jeżeli ma mu być zwróconą i przewyższa koszta przesyłki pocztowej;
- c) zarejestrować i zatrzymać, zapisując ją do księgi kasowej, jeżeli z powrotem odesłaną być nie może z tego powodu, że nie przewyższa kosztów przesyłki pocztowej. Za nadwyżkę należy również uważać przesłaną przekazem pocztowym opłatę za doręczenie.

7. Osobom interesowanym przysługuje prawo, przed upływem czasu, wymaganego do przedawnienia, zażądać wydania niezwróconych kosztów (ust. 5 i 6). Wniosek o zwrot należy skierować do tej specjalnej kasy poborowej, która miała zwrot uskutecznić. Wypłatę uskutecznią skarbnik bez nowego polecenia i uwidacznia ją na dawniejszym zarządzeniu zwrotu (ust. 5) lub przy odnośnej liczbie bieżącej księgi kasowej (ust. 6).

8. Postanowienia niniejszego paragrafu nie odnoszą się do wypadków, w których zwrócone być mają wpływy, uzyskane ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych. Zwroty tego rodzaju będą dokonywane według § 50 przepisów rachunkowo-kasowych.

§ 17.

1. Na podstawie księgi kasowej specjalne kasy poborowe sporządzają w trzech egzemplarzach miesięczne wykazy obrotów, dotyczących kosztów sądowych, kar i grzywien (wzór № 4).

2. Specjalne kasy poborowe wysyłają dwa egzemplarze rzeczonych wykazów sądowi apelacyjnemu najpóźniej dnia 3 następnego miesiąca,

a trzeci pozostawiają u siebie. Na podstawie powyższych wykazów sądy apelacyjne sporządzają również według wzoru № 4 wykaz sumaryczny obrotów w specjalnych kasach poborowych swego okręgu w trzech egzemplarzach i przesyłają do dnia 15 następnego miesiąca jeden egzemplarz właściwej Izbie Kontroli, dołączając po jednym egzemplarzu wykazów specjalnych kas poborowych, drugi bez wykazów specjalnych kas poborowych — Ministerstwu Sprawiedliwości, a trzeci wraz z drugimi egzemplarzami wykazów specjalnych kas poborowych pozostawiają u siebie.

3. Sądy apelacyjne obowiązane są sprawdzać, czy wszystkie dochody budżetowe, wyszczególnione w wykazach, są zapisane do księgi przychodów budżetowych na podstawie dowodów kasowych, nadsyłanych przez izby skarbowe w myśl 1-go ustępu § 78 przepisów rachunkowo-kasowych (Dz. Urz. Min. Skarbu № 45—1921).

4. Na dowód dokonanego sprawdzenia należy na pozostawionych w sądach apelacyjnych drugich egzemplarzach wykazów specjalnych kas poborowych odnotowywać pozycje księgi przychodów budżetowych.

5. W związku z treścią 3-go ustępu niniejszego paragrafu wykazy sumaryczne za ostatni miesiąc okresu budżetowego sądy apelacyjne przesyłają nie do dnia 15 następnego miesiąca, lecz w dwa miesiące po upływie okresu budżetowego, stwierdzając na tych wykazach, że wyszczególnione w nich za cały rok sumy dochodów budżetowych zostały zapisane do księgi przychodów budżetowych.

§ 18.

Sądy apelacyjne oprócz wykazów, wymienionych w § 17 niniejszych przepisów, składają również sprawozdania, przewidziane w §§ 78 i 79 przepisów rachunkowo kasowych.

§ 19.

1. Specjalne kasy poborowe oprócz wykazów, wymienionych w § 17 niniejszych przepisów, sporządzają w trzech egzemplarzach za każdy miesiąc kalendarzowy, który jest zarazem miesiącem sprawozdawczym (kasowym), sprawozdanie miesięczne o zaległych kosztach sądowych (wzór № 5), stosując przytem analogicznie przepisy pruskiej instrukcji kasowej, odnoszące się do zamknięcia miesięcznego (§ 75 i następne). Kurator kasy sprawdza to sprawozdanie na podstawie wskazanych w niem rejestrów, wykazów i ksiąg i umieszcza na dowód stwierdzonej zgodności na wszystkich trzech egzemplarzach swój podpis pod odpowiednią klauzulą. Jednocześnie winien kurator kasy rejestr kosztów, księgę kasową (dawniejszy dziennik przychodowy) i wykaz umorzonych kosztów sądowych, kar i grzywien zaopatrzyć w następujące poświadczenia, a mianowicie:

a) rejestr kosztów:

„Poświadczam, że w sprawozdaniu miesięcznym za miesiąc ..... jako przychód spodziewany, przypadający na rzecz Skarbu Państwa, podano ogólną sumę ..... mk. .... fen.”

b) księgę kasową:

„Poświadczam, że w sprawozdaniu miesięcznym za miesiąc ..... jako przychód rzeczywisty podano sumę ..... mk. .... fen.”

c) wykaz umorzonych kosztów:

„Poświadczam, że w sprawozdaniu miesięcznym za miesiąc ..... odpisano od spodziewanego przychodu kosztów sądowych kwoty, wykazane w przedziałkach 7^a i 7^b I do IV w łącznej sumie ..... mk. .... fen.”

Pozycje, w wykazie umieszczone, porównywałem wrywkowo z wydaniami zarządzeniami”.

2) Specjalne kasy poborowe wysyłają jeden egzemplarz rzeczonych sprawozdań miesięcznych właściwej Izbie Kontroli, drugi egzemplarz wraz z wykazem zwróconych kosztów sądowych, kar i grzywien (§ 16 ust. 3) właściwemu sądowi apelacyjnemu najpóźniej dnia 5 następnego miesiąca, a trzeci pozostawiają u siebie.

§ 20.

Rewizję specjalnych kas poborowych przeprowadza kurator kasy przynajmniej raz na kwartał a także z końcem roku. Prezesi sądów okręgowych dokonywują także rewizji specjalnych kas poborowych przy wizytacji danego sądu powiatowego. O dokonanych rewizjach należy spisać protokół.

§ 21.

Niniejsze przepisy wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1923 r. w całej rozciągłości na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego, zaś na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego z wyjątkiem postanowień, zawartych w § 4 a i § 5. Z dniem tym tracą moc obowiązującą wszelkie zarządzenia, sprzeczne z postanowieniami niniejszych przepisów.

Warszawa, dnia 14 czerwca 1923 r.

Minister Sprawiedliwości:
St. Nowodworski

Wzór № 1.

Pokwitowanie № .....
Specjalna Kasa Poborowa Sądu Powiatowego w .....
pobrała od .....
w sprawie .....
znak akt .....
tytułem:
opłat i należności sądowych (bez sum przechodnich) Mk. ....
grzywny — kary sądowej ..... Mk. ....
zwrotu kosztów postępowania karnego ..... Mk. ....
opłat stemplowych ..... Mk. ....
zwrotu kosztów wykonania kary ..... Mk. ....
opłat kalkulatorskich ..... Mk. ....
innych należności przechodnich ..... Mk. ....
zaliczki na ..... Mk. ....

RAZEM Mk. ....

wyrażnie mk. ....

i zapisała pod poz. .... księgi kasowej.

Rejestr kosztów poz. ....

Dnia ..... 192 ..... r.

Skarbnik

Kontroler

Wzór № 3.

Do Kasy Skarbowej

w .....

Specjalna Kasa poborowa Sądu Powiatowego w .....

zawiadamia, że wpływy za czas od ..... do .....

192..... r. wynosiły:

na Dz. VI § 13 poz. 12 budż. Min. Skarbu (opłaty stemplowe) ..... mk.

na Dz. II § 9 poz. 1 budż. Min. Spraw. (opłaty i należności sądowe) ..... mk.

na Dz. II § 9 poz. 2 budż. Min. Spraw. (grzywny i kary) ..... mk.

na Dz. II § 9 poz. 3 budż. Min. Spraw. (koszta postępowania karnego) ..... mk.

na Dz. III § 7 poz. 3 (koszta wykonania kary) ..... mk.

z tytułu sum przechodnich (fundusz specjalny) ..... mk.

Zwrot zasiłku, zatrzymanego w kasie w dniu .....

192..... r. w sumie .....

mk. ....

razem **Mk.** .....

Z tej sumy wpłaca się gotówką ..... Mk.

zatrzymuje się w kasie tytułem zasiłku dla uskutecznienia wypłat ..... Mk.

Razem jak wyżej **Mk.** .....

Dnia ..... 192..... r.

Skarbnik Kasy

Kontroler

Widziałem

Kurator Kasy

Wzór № 4.

Specjalna Kasa Poborowa Sądu Powiatowego w ..... 192 r.
Wykaz obrotów dotyczących kosztów sądowych, kar i grzywnien za miesiąc .....

Tytuł pozycji budżetowej	Saldo z początkiem okresu budż.	W p ł y w y		W p ł a c y		Saldo na miesiąc następny	Nazwa Kasy Skarbowej oraz data i pozycja dziennika przychodowego Kasy Skarbowej, wzgl. data i № odcinka białki P. K. O. ze wskazaniem poszczególnych sum	DWA GI
		od początku okresu budżetowego do miesiąca poprzedzającego	w miesiącu sprawozdawczym	Razem wraz z saldem	Razem			
Opłaty stemplowe								
Opłaty i należności sądowe								
grzywny i kary								
koszta postępowania karnego								
RAZEM								
koszta wykonania kary								
Opłaty kalkulatorskie								
inne należności przechodnie								
RAZEM								

Wzór № 5.

Sprawozdanie miesięczne

Specjalnej Kasy Poborowej Sądu Powiatowego w .....

za miesiąc ..... 192 ..... r.

o zaległych kosztach sądowych

1 Liczba bież.	2 OBJAŚNIENIE	3 Sumy po- szczegól- ne		4 Suma ogólna		5 Uwagi
		Mk.	f.	Mk.	f.	
1	Rejestr kosztów za miesiąc sprawozdawczy wykazuje jako przychód spodziewany na rzecz Skarbu Państwa, rubr. 7a i 7b I—IV	—	—	—	—	
2	Od tego przychodu spodziewanego odpisują się: a) kwoty umorzone według wykazu umorzonych kosztów, rubr. 7a i 7b I—IV b) zwroty kosztów i grzywien według wykazu zwróconych kosztów sądowych, kar i grzywien	—	—	—	—	
3	Ogółem odpisuje się:	—	—	—	—	
4	Czysty przychód spodziewany za miesiąc sprawozdawczy wynosi zatem.	—	—	—	—	
5	Do tego dochodzą zaległe koszty sądowe według poprzedniego sprawozdania miesięcznego	—	—	—	—	
6	Łączna suma czysłego przychodu spodziewanego wynosi.	—	—	—	—	
7	Rzeczywisty przychód wyniósł w miesiącu sprawozdawczym (księga kasowa łączna suma rubr. 8—14) . . . . . Od tego rzeczywistego przychodu należy odjąć sumy przechodnie (księga kasowa rubr. 13 i 14). . . . . A więc tytułem kosztów sądowych, kar i grzywien wpłynęło na rzecz Skarbu Państwa	—	—	—	—	
8	Przeto zaległe koszty sądowe wynoszą: Dnia ..... 192 ..... r. ....., skarbnik. Zgodność poświadczam ....., kontroler. Sprawdziłem na podstawie ksiąg, w kazów i rejestrów Dnia ..... 192 ..... r. ....., kurator kasy.	—	—	—	—	

OKÓLNIK № 710/G. S./23

w sprawie

potrącania podatku dochodowego z uposażeń służbowych w trzecim kwartale 1923 r.

Do Pana Prezydenta Komisji Kodyfikacyjnej oraz władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa na obszarze b. zaboru rosyjskiego i austriackiego.

Na podstawie artykułów 22, 24 i 26 część druga, tudzież na podstawie art. 27 ustawy z dnia 9 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 35 poz. 228), Ministerstwo Skarbu zarządziło, aby pobór podatku dochodowego, przypadającego wedle przepisów działu II, ustawy z dnia 4 kwietnia 1922 r. (Dz. U. R. P. № 29 poz. 232) od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, poczynając od 1 lipca do 30 września 1923 r., był dokonywany wedle skali następującej:

L. p.	Roczna wysokość wynagrodzenia w tysiącach marek		Stopa procentowa
	ponad	do	
1	15 120	20.160	1,1%
2	20 160	25.200	1,4%
3	25.210	32 760	1,7%
4	32.760	40 320	2 %
5	40 320	47.880	2,5%
6	47 880	55.440	3 %
7	55.440	63.000	3,5%
8	63 000	71.400	4,5%
9	71.400	79.800	5,5%
10	79 800	88.200	7 %
11	88.200	96.600	8,5%
12	96.600	105 000	10 %
13	105.000	109.200	11,5%
14	109.200	115.500	13 %
15	115.500	121.800	13,6%
16	121.800	130.200	14,3%
17	130.200	138.600	15 %
18	138.600	147.000	15,7%
19	147.000	157.500	16,5%
20	157 500	168.000	17,3%
21	168 000	178 500	18,1%
22	178 500	189.000	18,8%
23	189.000	199.500	19,5%
24	199 500	210.000	20,2%
25	210.000	220 500	20,9%
26	210 000	231 000	21,6%
27	231 000	241.500	22,3%
28	241 500	252.000	23 %
29	252.000	378.000	24,5%

L. p.	Roczna wysokość wynagrodzenia w tysiącach marek		Stopa procentowa
	ponad	do	
30	378.000	504.000	25,5 ⁰ / ₀
31	504.000	630.000	27 ⁰ / ₀
32	630.000	756.000	28,5 ⁰ / ₀
33	756.000	945.000	30 ⁰ / ₀
34	945.000	1.512.000	32 ⁰ / ₀
35	1.512.000	1.890.000	34 ⁰ / ₀
36	1.890.000	2.520.000	36 ⁰ / ₀
37	2.520.000	—	38 ⁰ / ₀

Tem samem należy, poczynając od 1 lipca 1923 r. zaniechać pobierania podatku dochodowego przy wypłacie takich wynagrodzeń, których wysokość, obliczona w stosunku rocznym, nie przekracza — 15.120.000 mk.

Niniejsze zarządzenie dotyczy również potrącania podatku dochodowego od wynagrodzeń, należnych za lipiec 1923 r., a wypłaconych w czerwcu 1923 r.

Warszawa, dnia 15 czerwca 1923 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu
Rudnicki

PISMO OKÓLNE № 515/IV. A./23

w sprawie

opłat za utrzymanie więźniów wojskowych i administracyjnych.
Do wszystkich pp. Naczelników Więzień w okręgach Sądów Apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie.

Na mocy decyzji Pana Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 kwietnia 1923 r. opłata za utrzymanie więźniów wojskowych i administracyjnych, osadzonych w więzieniach podległych Ministerstwu Sprawiedliwości została z dniem 1 maja 1923 r. podwyższona do 2500 mk. dziennie od osoby (Koszty żywienia 1.200 mk. inne koszty—1.300 mk.).

O powyższem Ministerstwo Sprawiedliwości podaje Panu do wiadomości i zastosowania się.

Warszawa, dnia 2 maja 1923 r.

Za Ministra:
Direktor Departamentu
Zakrzewski

PISMO OKÓLNE № 525/G. S./23

w sprawie preliminarzowania kredytów budowlanych na rok 1924.

Do wszystkich władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa.

Ministerstwo Robót Publicznych pismem z dnia 2/V 1923 r. № IX 1050 udzieliło okręgowym dyrekcjom robót publicznych wskazówki co do sporządzenia preliminarza budżetowego na wydatki budowlane na rok 1924.

W myśl punktu 16 powyższego pisma preliminarz wydatków budowlanych dla danego budynku winien być kontrasygnowany przez odpowiednią władzę asygnującą zainteresowanego Ministerstwa.

Władza użytkująca (lokalny zarządca budynku) powinna niezwłocznie zawiadomić właściwą okręgową dyrekcję robót publicznych o zachodzącej nieodzownej potrzebie wykonania w roku 1924 nowych budowli i remontów kapitalnych i równocześnie złożyć o tem sprawozdanie właściwej władzy asygnującej. Zaznacza się przytem, że za remont kapitalny uważać należy remont, obejmujący roboty konstrukcyjne lub zmianę wewnętrznego wyglądu budynku, a zatem takie roboty, które przy budynkach prywatnych wymagałyby uprzedniego zezwolenia władz policyjno-budowlanych.

Sporządzony przez okręgową dyrekcję robót publicznych preliminarz, kontrasygnowany przez władzę asygnującą, będzie przedstawiony Ministerstwu Robót Publicznych, zaś władza asygnująca powinna uzyskać odpis tego preliminarza i przedstawić Ministerstwu Sprawiedliwości.

Warszawa, dnia 28 maja 1923 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu
Rudnicki

PISMO OKÓLNE № 527/G. S./23

w przedmiocie

czynszu za lokale wynajęte od władz miejskich i komunalnych.
Do wszystkich władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa.

Na zjeździe delegatów miast Małopolski i Śląska Cieszyńskiego, odbytym w Krakowie w dniu 10 marca r. b., uchwalono domagać się, by Rząd zapłacił bezzwłocznie gminom miejskim zaległe czynsze z budynków miejskich, wynajętych na potrzeby władz i urzędów państwowych.

Zawiadamiając o tem, proszę aby w razie istnienia jakichkolwiek zaległości w opłacie czynszu za budynki, należące do gmin miejskich lub wiejskich, a wynajęte na potrzeby Wymiaru Sprawiedliwości lub Więziennictwa, niezwłocznie zostało mi złożone sprawozdanie z podaniem przyczyn zwłoki w uregulowaniu przypadającej należności.

Warszawa, dnia 4 czerwca 1923 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu
Rudnicki

PISMO OKÓLNE № 528/G. S./23

w sprawie

wypłaty pośmiertnego.

Do wszystkich władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa.

Wskutek dochodzących skarg na powolność w wypłacaniu pośmiertnego, co nieraz zniewala rodziny zmarłych funkcjonariuszów państwowych, uprawnionych do tego świadczenia, do korzystania ze składek koleżeńskich

na pokrycie kosztów pogrzebu, zarządzam na podstawie pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 8 maja 1923 r. L. 5587/W. Em./23, aby podwładne mi władze i urzędy do podań i wniosków w sprawie wypłaty pośmiertnego, przesyłanych Władzom Skarbowym dołączały wszystkie dokumenty, wymagane przepisem § 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19/XI. 1921 r. (Dz. U. R. P. № 93 z dni 30/XI. 1921 r. poz. 686) w przedmiocie wykonania ustawy emerytalnej z dnia 28/7. 1921 r. gdyż, jak stwierdzono, zwłoka w wypłatach pośmiertnego pochodzi w znacznej części z powodu niedostarczenia potrzebnych dokumentów.

Warszawa, dnia 6 czerwca 1923 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu
Rudnicki

PISMO OKÓLNE № 529/G. S./23

w przedmiocie

sprzedaży makulatury przez urzędy państwowe.

Do wszystkich władz i urzędów Wymiaru Sprawiedliwości i Więziennictwa w całym Państwie.

Wskutek okólnika Pana Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 kwietnia r. b. № 85 zalecam aby wszystkie podwładne mi urzędy, które posiadają znaczniejsze ilości makulatury w dobrym gatunku (niepochodzącej z gazet), makulaturę tę sprzedawały papierni przy więzieniu karnym w Mokotowie, będącej pod zarządem Państwowych Zakładów Graficznych,—z pominięciem osób prywatnych.

Nadmieniam przytem, że makulatura, pochodząca z prowincji, przyjmowana być może tylko w pełnych ładunkach wagonowych, w przeciwnym bowiem razie koszt transportu mógłby przewyższać wartość samego towaru.

Warszawa, dnia 8 czerwca 1923 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu
Rudnicki

PISMO OKÓLNE № 530/G. S./23

w sprawie

honorowania asygnacji na wydatki osobowe.

Do Pana Prezydenta Komisji Kodyfikacyjnej oraz wszystkich władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa w całym Państwie.

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 2 czerwca 1923 r. № 1923/D. B./1 wydało zarządzenie, aby asygnacje poszczególnych władz i urzędów, dotyczące realizacji kredytów, objętych podpozycjami b) (dodatki drożyzniane) § 1 poz. 1 „urzędnicy” i poz. 2 „funkcjonariusze niżsi” we wszystkich działach preliminarza budżetowego na rok 1923 były honorowane przez kasy skarbowe bez względu na stan kredytu.

W sposób identyczny winny być również traktowane przez kasy skarbowe asygnacje, dotyczące realizacji kredytów, objętych §-em 2 poz. 1b (zasiłki na opłaty szkolne).

O tem zawiadamiam wszystkie podwładne mi władze i urzędy.

Warszawa, dnia 12 czerwca 1923 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu
Rudnicki

PISMO OKÓLNE № 532/III. N./23

w przedmiocie

rychłego załatwiania spraw karnych o przemytnictwo.

Do Panów Prezesów i Prokuratorów sądów okręgowych.

Według ustawy tymczasowej z dnia 19/XII 1919 r. o przyznawanie nagród za pomoc w zwalczaniu przemytnictwa (Dz. Ust. R. P. № 2 ex 20) i rozporządzenia wykonawczego do tejże ustawy z dnia 11/IV 1920 r. (Dz. Ust. R. P. № 38 ex 20), mogą być wspomniane nagrody wypłacane tylko w wypadkach, gdy zapadł wyrok orzekający konfiskatę przemyconego towaru.

Ponieważ ustawa powyższa ma jeszcze dzisiaj zastosowanie odnośnie do wypadków przychwycenia przemytu zaszłych przed dniem 30/XI 1922 r. t. j. przed dniem wejścia w życie nowej ustawy w tym przedmiocie z dnia 26/IX 1922 r. (Dz. Ust. № 104 poz. 950), według zaś otrzymanych przez Ministerstwo Skarbu sprawozdań w niektórych sądach zalegają niezadowolone sprawy karne o przemytnictwo, co powoduje zwłokę w wypłatach nagród, a w następstwie niechęć ze strony interesowanych osób do współdziałania w zwalczaniu przemytnictwa proszę o przyspieszenie załatwienia zaległych spraw karnych o przemytnictwo, dotyczących wypadków zaszłych przed dniem 30/XI 1922 r. t. j. przed dniem wejścia w życie nowej ustawy „o nagrodach za zwalczanie przemytnictwa”.

Warszawa, dnia 9 czerwca 1923 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu
Rudnicki

Z A W I A D O M I E N I A :

Wykaz nieobsadzonych etatów w dniu 1 czerwca 1923 r.
na obszarze b. Kongresówki oraz Ziemi Wschodnich.

№ porządkowy		Ilość nieobsadzonych etatów Sędz.:						Notarjuszów	
		Prezesów	Wiceprezesów	Sąd. Naj. wzgl. Ap. Ok.	Śledczych	Pokoju	Prokuratorów		Podprokuratorów
1	Sąd Najwyższy	—	—	1	—	—	—	2	—
2	" Apel. w Warszawie . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
3	" " " Lublinie	—	—	—	—	—	—	—	—
4	" " " Wilnie	—	—	2	—	—	—	—	—
5	" Okręg. w Białej	—	—	1	—	2	—	—	—
6	" " " Białymstoku	—	—	1	1	—	—	2	1 (Siemiatycze)
7	" " " Kałiszu	—	—	—	—	2	—	1	—
8	" " " Łomży	—	—	1	—	—	—	—	—
9	" " " Łodzi	—	—	1	2	4	1	—	1 (Łódź) i 1 (Pabjanice)
10	" " " Mławie	—	—	2	—	1	—	1	—
11	" " " Płocku	—	—	1	—	1	—	—	—
12	" " " Siedlcach	—	—	1	—	1	—	—	—
13	" " " Suwałkach	—	—	1	1	1	—	—	—
14	" " " Sosnowcu	—	1	3	1	2	—	2	—
15	" " " we Włocławku	—	—	1	—	—	—	—	—
16	" " " w Warszawie	—	—	7	—	—	—	—	1 (Warszawa)
17	" " " Kielcach	—	—	1	2	2	—	—	—
18	" " " Lublinie	—	—	—	2	2	—	1	—
19	" " " Piotrkowie	—	—	—	—	1	—	—	—
20	" " " Radomiu	—	—	1	—	3	—	2	—
21	" " " Zamościu	—	—	1	2	1	—	—	—
22	" " " Wilnie	—	—	—	3	—	—	3	1 (Brasław)
23	" " " Grodnie	—	—	2	2	1	—	—	—
24	" " " Łucku	—	—	—	13	2	—	2	1 (Zdołbunów)
25	" " " Pińsku	—	—	1	3	—	—	1	—
26	" " " Nowogródku	—	—	—	3	—	—	—	—